

PRZEWODNIK
programowo-dydaktyczny
nauczania religii

Klasa III liceum i technikum

materiały edukacyjne

do programu nr AZ-3-01/18 oraz AZ-4-01/18
i podręcznika nr AZ-33-01/18-RA-24/22

„W poszukiwaniu miłości społecznej”

pod redakcją
ks. Stanisława Łabendowicza

RADOM 2022

Przewodniczący redakcji: ks. Stanisław Łabendowicz
Zespół redakcji: Anna Duda, Bożena Sałek

Autorzy katechez: ks. Łukasz Białas, Anna Duda, ks. Damian Fołtyn, s. Elżbieta Gajowiak,
ks. Rafał Kamiński, Krystian Kuc, Sławomir Murawski, Bożena Sałek,
ks. Daniel Wiecheć

Redakcja techniczna: Damian Chrzanowski, Anna Grzywacz
Skład i łamanie tekstu: Damian Chrzanowski

**DECYZJA O ZATWIERDZENIU PODRĘCZNIKA DO NAUCZANIA RELIGII
DLA CAŁEJ POLSKI**

**Przewodnik programowo-dydaktyczny dla klasy III liceum i technikum
do nauczania religii rzymskokatolickiej na terenie całej Polski,
z zachowaniem praw biskupów diecezjalnych,
może być stosowany jako pomoc uzupełniająca do podręcznika nr AZ-33-01/18-RA-24/22,
zgodnego z programem nauczania nr AZ-3-01/18 oraz AZ-4-01/18.**

Przewodniczący Komisji Wychowania Katolickiego
Konferencji Episkopatu Polski
Bp Wojciech Osiał

Warszawa, 10 sierpnia 2022 r.

Recenzenci: ks. prof. UKSW dr hab. Rafał Bednarczyk, ks. dr Robert Strus

Imprimatur: Kuria Diecezji Radomskiej w Radomiu
Bp Marek Solarczyk, Biskup Radomski
Ks. dr Jarosław Wojtkun, Cenzor
Ks. dr Damian Fołtyn, Notariusz Kurii
L.dz. 1021/22, Radom, 15 lipca 2022 r.

Wydawca:

Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4, tel. 15 64 99 700
e-mail: zamowienia@wds.com.pl, www.wds.pl

ISBN 978-83-8101-483-0

© Copyright by ks. Stanisław Łabendowicz, Radom 2022

Wydanie I

Informacja: Wydział Katechetyczny Kurii Diecezji Radomskiej
26-600 Radom, ul. Malczewskiego 1; tel./fax 48 340 62 38

Dystrybucja: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Portowa 14, tel. 15 649 97 40
zamowienia@wds.com.pl, www.wds.pl

Druk i oprawa: Wydawnictwo Diecezjalne i Drukarnia w Sandomierzu
27-600 Sandomierz, ul. Żeromskiego 4, tel. 15 649 97 00, fax 15 649 97 01
zamowienia@wds.com.pl, www.wds.pl

SPIS TREŚCI

Wyjaśnienie terminów	5
Program nauczania religii	9
Plan dydaktyczny edukacji religijnej	35
Kryteria oceniania	109

WYJAŚNIENIE TERMINÓW

Drodzy Katecheci

Przekazujemy Wam *Przewodnik programowo-dydaktyczny nauczania religii* w zakresie katechezy szkolnej dla klasy trzeciej liceum i technikum oraz materiałów katechetycznych pt. *W poszukiwaniu miłości społecznej*, pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza. Zawiera on niezbędne pomoce katechetyczne przydatne w organizacji własnego warsztatu pracy katechety.

W zestawie przewodnika edukacji religijnej w zakresie katechezy szkolnej dla klasy trzeciej liceum i technikum znajdują się:

- Program nauczania religii,
- Plan dydaktyczny edukacji religijnej,
- Kryteria oceniania.

Przewodnik programowo-dydaktyczny nauczania religii został przygotowany ściśle do poradnika metodycznego i podręcznika ucznia do nauczania religii uczniów klasy trzeciej liceum i technikum pt. *W poszukiwaniu miłości społecznej* (nr AZ-33-01/18-RA-24/22), opracowanych na podstawie *Programu nauczania religii dla szkół ponadpodstawowych*, zatwierdzonego przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski (nr AZ-3-01/18 oraz AZ-4-01/18)¹. Terminologia uwzględnia standardy szkolne etapu edukacyjnego oraz wytyczne zawarte w katechetycznych dokumentach Kościoła.

I. PROGRAM NAUCZANIA RELIGII

Program nauczania religii w szkołach w części dotyczącej uczniów klasy trzeciej szkoły ponadpodstawowej, zawiera cele katechetyczne, treści i wymagania rozpisane na poszczególne grupy tematyczne

¹ Komisja Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski, *Program nauczania religii rzymskokatolickiej w przedszkolach i szkołach*, Edycja Świętego Pawła, Częstochowa 2019.

wskazania do realizacji programu, zamierzone osiągnięcia, współpracę środowisk katechetycznych, parafii i rodziny oraz korelację nauczania religii z wychowaniem szkolnym.

Cele katechetyczne określają, czemu ma służyć nauczanie i wychowanie religijne w środowisku szkolnym z uwzględnieniem współpracy rodziny i parafii.

Treści określają niezbędne informacje, jakie powinien zawierać program nauczania religii, aby zrealizować cele katechetyczne, które zawierają poszczególne katechezy.

Wymagania określają wiadomości i umiejętności ucznia, by zrealizować cele katechetyczne.

Postawy określają, w jakim kierunku wskazana jest zmiana postawy ucznia.

Diagnozowanie osiągnięć uczniów odnosi się do procedur i metod w zakresie opanowania przez ucznia wiadomości i umiejętności.

Korelacja z edukacją szkolną ma uwzględniać te treści przedmiotów nauczania, które są interesujące z punktu widzenia celów katechetycznych (edukacyjnych) nauki religii. W związku z powyższym *Podstawa programowa katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* zawiera propozycje zaczerpnięte z analogicznych dokumentów prawa szkolnego. Przyjmuje sformułowania zrozumiałe dla tych programistów oświatowych, którzy z pozycji innych przedmiotów szkolnych chcieliby zaproponować nauce religii integrowanie treści. Jednocześnie należy pamiętać, że korelacja nauki religii z programami pozostałych przedmiotów oznacza, w zależności od konkretnego kontekstu szkolnego, nie tylko podejmowanie funkcji integrującej, ale niekiedy uzupełniającej lub polemicznej.

II. PLAN DYDAKTYCZNY EDUKACJI RELIGIJNEJ

Plan dydaktyczny edukacji religijnej przedstawia ujęcie tabelaryczne *Programu nauczania religii* dla szkoły ponadpodstawowej do podręcznika metodycznego do nauczania religii dla uczniów klasy trzeciej pt. *W poszukiwaniu miłości społecznej* (nr AZ-33-01/18-RA-24/22). Zawiera opis sposobu realizacji celów i zadań zawartych w *Podstawie programowej katechezy Kościoła katolickiego w Polsce* i *Programie nauczania religii* z 2018 r.

Cele edukacji religijnej określają, jakie efekty powinniśmy uzyskać w procesie nauczania-uczenia się.

Treści odnoszą się do merytorycznej zawartości programu.

Wymagania określają, co uczeń powinien wiedzieć i umieć.

Postawy określają, w jakim kierunku wskazana jest zmiana postawy ucznia weryfikowana w procesie diagnozowania.

Diagnozowanie osiągnięć uczniów odnosi się do procedur i metod w zakresie opanowania wiadomości, umiejętności.

Korelacje z edukacją szkolną uwzględniają te treści przedmiotów nauczania, które są istotne ze względu na cele katechetyczne nauki religii.

W procesie dydaktycznym nauczyciel dostosowuje przekaz wiedzy i kształtowanie umiejętności i postaw uczniów do naturalnej aktywności ucznia.

Plan edukacji religijnej dla uczniów klasy siódmej szkoły podstawowej został opracowany w następującym układzie:

1. Numer lekcji, temat.
2. Cele ogólne danej jednostki lekcyjnej.
3. Najważniejsze treści jednostki katechetycznej.
4. Wymagania (wzorzec, punkt odniesienia w zakresie opanowania wiadomości, umiejętności).
5. Postawy.
6. Diagnozowanie osiągnięć uczniów.
7. Korelacje z edukacją szkolną.

III. KRYTERIA OCENIANIA

Ocenianie uczniów na katechezie to nie tylko wystawienie stopni, ale etap procesu dydaktycznego, który ma znaczenie kształcące i wychowawcze.

Celem oceniania jest zapewnienie skuteczności procesu kształcenia, ale również ma charakter pedagogiczny, ponieważ służy informowaniu uczniów o ich postępach w nauce, a tym samym prowadzi do systematyczności i samowychowania. Przy ocenianiu uczniów, dobrze jest pamiętać, że na początku roku szkolnego określamy wymagania², np.: systematyczne odrabianie pracy domowej,

² Zob. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 lutego 2019 r. w sprawie warunków i sposobu oceniania.

aktywność na katechezie, prowadzenie zeszytów, przynoszenie potrzebnych pomocy itp., a tym łatwiej będzie na końcu wystawić ocenę semestralną i roczną. Każdy katecheta powinien ustalić, jakie wymagania musi spełnić uczeń, aby osiągnąć ocenę: celującą; bardzo dobrą; dobrą; dostateczną; dopuszczającą³. Te ustalenia należy dołączyć jako aneks do systemu oceniania istniejącego w danej szkole. W procesie oceniania obowiązuje stosowanie zasady kumulowania wymagań (ocenę wyższą otrzymać może uczeń, który spełnia wszystkie wymagania przypisane ocenom niższym).

Określenie poziomu wymagań ma na celu:

- pomoc uczniowi w zdobywaniu wiadomości problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, i umiejętności wynikających z programu nauczania,
- ustalenie kategorii celów i odpowiadających im poziomów wymagań,
- wspieranie ucznia przez rozpoznawanie odpowiedniego poziomu wymagań oraz wskazanie możliwości opanowania kolejnego, wyższego poziomu.

W podręczniku ucznia w każdej jednostce katechetycznej znajdują się pytania „zastanów się i odpowiedz”. Pytania uwzględniają wymagania edukacyjne dla danej katechezy. Mamy jednak świadomość, że katecheza prowadzi do jedności i zażyłości z Chrystusem, a nasza praca katechetyczna w szkole ma pomóc uczniom i ułatwić przeżycie spotkania z Nim we wspólnocie wiary. Trzeba jasno określić uczniom i rodzicom, że stopień z religii dotyczy tylko części procesu i osiągnięć katechezy. Wyjątkowy charakter katechezy domaga się odpowiednich sposobów działania katechety. Trzeba bowiem pamiętać, że stopnie z religii mówią nie tylko o uczniu, ale w pewien sposób także o katechecie.

Ks. Stanisław Łabendowicz

Radom, 19 lipca 2022 r.

³ W niniejszym opracowaniu nie załączono kryteriów na ocenę niedostateczną z uwagi na szczególny charakter nauczania religii w szkole. Katecheza szkolna ma charakter ewangelizacyjno-katechetyczny i społeczno-edukacyjny. Zachęca się katechetów do pozytywnych sposobów oddziaływania wychowawczego, aby nie stosować oceny z religii jako jedynie narzędzia dyscyplinującego. Należy unikać ocen niedostatecznych z religii zwłaszcza na zakończenie semestru czy koniec roku.

PROGRAM NAUCZANIA RELIGII

SZKOŁA PONADPODSTAWOWA – LICEUM „Z BOGIEM W DOROSŁE ŻYCIE” NUMER PROGRAMU AZ-3-01/18¹

Katecheza tożsamości chrześcijańskiej

Czas szkoły ponadpodstawowej to okres kształtowania się w młodym człowieku własnej tożsamości. Intensywne poszukiwania tego, kim się jest, czego się chce i dokąd się zmierza, wymagają od młodzieży wielkiego zaangażowania. Ukształtowanie silnego poczucia własnej tożsamości jest podstawą stabilnego obrazu siebie, poziomu samoakceptacji, relacji z Bogiem, samym sobą i drugim człowiekiem. Rozwojowi własnej tożsamości towarzyszy poczucie odpowiedzialności za swoje czyny oraz duża wrażliwość ukierunkowana na wolność osobistą i prawo do samostanowienia. Należy ten potencjał wykorzystać i uświadomić uczniom, że skoro Bóg mnie stworzył wolnym, to znaczy, że mam swoje życie kształtować samodzielnie. Boży plan wobec człowieka nie jest gotowym scenariuszem, który należy tylko odtworzyć.

Program nauczania religii w liceum przewiduje odkrycie swojego życia w świetle cnót: wiary, nadziei i miłości. Katecheza i nauczanie religii na etapie szkoły ponadpodstawowej ma pomóc młodym w odnalezieniu siebie w wolności i nauczeniu się bycia odpowiedzialnym. W tym celu zaplanowano następujący układ treści w poszczególnych klasach:

- Klasa I liceum – W poszukiwaniu wolności;
- Klasa II liceum – W poszukiwaniu dojrzałej wiary;
- **Klasa III liceum – W poszukiwaniu nadziei;**
- Klasa IV liceum – W poszukiwaniu miłości.

¹ Program nauczania religii został zatwierdzony przez Komisję Wychowania Katolickiego Konferencji Episkopatu Polski 19 września 2018 roku

Cele katechetyczne – wymagania ogólne

Katecheza na poziomie szkoły ponadpodstawowej jest ukierunkowana na wspomaganie dojrzewania w wierze. Wzbudza potrzebę i kształtuje umiejętności dawania świadectwa oraz podejmowania apologii wiary, a także odczytywania powołania i odkrywania miejsca w świecie, Kościele, narodzie i rodzinie.

I. Wspomaganie w osiąganiu dojrzałości w wierze. Ukazanie wiary jako relacji osobowej. Integrowanie przyjmowanych treści wiary. Dążenie do zgodności postaw z deklarowaną wiarą.

II. Pogłębianie znajomości Biblii i Tradycji. Uzasadnienie natchnionego charakteru Biblii. Analizowanie tekstów biblijnych i religijnych oraz korzystanie z nich w uzasadnianiu wiary.

III. Odkrywanie słowa Bożego jako źródła odpowiedzi na pytania egzystencjalne. Aktualizacja orędzia biblijnego. Ukazywanie w tekstach biblijnych Boga działającego na rzecz człowieka. Wspieranie interoryzacji tekstów biblijnych i nauczania Kościoła.

IV. Kształtowanie hierarchii wartości w oparciu o Boże Objawienie. Pomoc w rozpoznawaniu i hierarchizacji wartości w celu dokonywania właściwych wyborów.

V. Towarzyszenie w odkrywaniu powołania chrześcijańskiego. Wspieranie w odnajdywaniu miejsca w świecie. Wychowywanie do odpowiedzialnego pełnienia różnych ról w społeczeństwie. Wskazywanie zróżnicowanych zadań wynikających z przyjęcia sakramentów świętych.

VI. Kształtowanie tożsamości eklezjalnej. Pomoc w odkrywaniu miejsca i zadań w Kościele. Wychowywanie do identyfikacji i odpowiedzialności za wspólnotę. Przedstawianie wydarzeń z historii Kościoła (poznawanych współbieżnie z nauczaniem historii w szkole), ich religijnej interpretacji oraz związku ze współczesnością.

VII. Przygotowanie do podejmowania działań apostołskich. Wprowadzanie do dojrzałego udziału w misji Chrystusa i Kościoła: kapłańskiej, prorockiej i królewskiej. Budzenie potrzeby dawania świadectwa wiary oraz odpowiedzialności za misję.

W POSZUKIWANIU NADZIEI

Tematyka programu nauczania w klasie III oscyluje wokół *Poszukiwania nadziei*, która jest ukazana jako cnota potrzebna, by przyjąć dar życia i mierzyć się z trudami codzienności. Należy mówić o nadziei, która dodaje otuchy i wiary w to, że Bóg ze swoją miłością podąża z nami, towarzyszy nam, nie zostawia nas samych.

Realizacja tematyki zawartej w dziale I pozwoli zrozumieć uczniom, że naturalne zdolności odróżniania dobra od zła oraz zdolność wartościowania i umiejętność postępowania według norm chrześcijańskich to dary Boga. To swoista „nawigacja”, w którą zostali wyposażeni, aby umożliwić poszukiwanie drogi do szczęścia, będącego celem życia. W przekazie treści katechetycznych o nadziei nie może zabraknąć wiedzy, która uświadomi uczniom, że nie żyją dla siebie, ale że w życiu liczy się dobro wspólne i ważna jest umiejętność życia według norm obowiązujących w społeczeństwie (dział II). Widzialną wspólnotą, w której człowiek może się realizować, jest Kościół będący miejscem wzrastania w wierze. Dzięki życiu sakramentalnemu, przez które człowiek nawiązuje osobiste relacje z Bogiem, staje się żywym członkiem Kościoła. Nadzieja rodzi się, dojrzewa, owocuje i jest obecna w Kościele – o tym przypomni realizacja działu III. Kolejny blok zagadnień to przekaz umiejętności samooceny w świetle norm Dekalogu i nauczania Kościoła. Dział V uzupełnia poprzedni, wprowadzając tematykę „nowego oblicza miłosierdzia” i sposobów jego aktualizacji we współczesnym świecie. Ostatni dział w klasie III ukazuje fakty historyczne, które wpłynęły na kształt życia społecznego, tworząc nowe oblicze Kościoła.

1. Jedyny Bóg – nasz Ojciec

Cele katechetyczne

- Ukazanie Boga mówiącego przez sumienie
- Wyjaśnienie sposobów służących formacji sumienia
- Kształtowanie umiejętności samooceny w obliczu świętości Boga

Treści

- Tajemnica pozornej niemocy Boga (A.7)
- Obowiązywalność prawa naturalnego i objawionego (A.26)
- Wolność jako dążenie do prawdy i dobra (C.2)
- Kryteria oceny moralnej czynów ludzkich (przedmiot, cel, okoliczności) (C.3)
- Zasady formacji sumienia (C.5)
- Pojęcie grzechu. Teologiczne rozróżnienie grzechów (C.7)
- Grzech przeciwko Duchowi Świętemu (C.8)

Wymagania

Uczeń:

- definiuje transcendencję i immanencję Boga wobec świata (A.7.2),
- definiuje prawo moralne i łaskę Bożą jako niezbędną pomoc do zbawienia (A.26.1),
- wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością (C.2.2),
- podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności (C.2.5),
- uzasadnia, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej (C.3.1),
- charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2),
- uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3),
- wskazuje i opisuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych (C.3.4),
- podaje pojęcie sumienia zgodnie z KKK (C.5.1),
- wymienia rodzaje sumienia (C.5.2),
- uzasadnia potrzebę formacji sumienia (C.5.3),
- wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (C.5.4),
- definiuje pojęcie grzechu i różnicuje grzechy według przedmiotu i ciężaru (C.7.1),
- wyjaśnia, na czym polega grzech przeciwko Duchowi Świętemu (C.8.1).

Postawy

Uczeń:

- rozwija w sobie postawę wiary i zaufania Bogu (A.7.a),

- jest przekonany, że prawo naturalne i objawione to wyraz miłości Boga do człowieka (A.26.b),
- bierze odpowiedzialność za własne postępowanie (C.2.a),
- właściwie korzysta z daru wolności (C.2.c),
- unika wszelkich form zniewolenia (C.2.d),
- jest przekonany o konieczności respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.a),
- stara się podejmować czyny moralnie dobre (C.3.b),
- podejmuje wysiłek pracy nad formacją własnego sumienia (C.5.a),
- jest przekonany, że w formacji sumienia konieczne jest pogłębianie więzi z Chrystusem (C.5.b),
- unika sytuacji do popełnienia grzechu (C.7.b),
- dba o życie w łasce uświęcającej, wykazuje się odwagą w reagowaniu na zło (C.7.c),
- odczuwa potrzebę pogłębiania nauki Kościoła (C.8.a),
- modli się do Ducha Świętego (C.8.b),
- jest posłuszny natchnieniom Ducha Świętego (C.8.c).

Korelacja z edukacją szkolną

- Język polski:
 - zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych
 - Fiodor Dostojewski, Zbrodnia i kara
- Filozofia:
 - możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm)
 - natura i kryterium prawdy
 - źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm)
- Geografia:
 - wybrane problemy społeczne współczesnego świata
- Wiedza o społeczeństwie:
 - różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki
 - łamanie tych norm
 - założenia myśli liberalnej
- Podstawy przedsiębiorczości:
 - zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy
- Wychowanie fizyczne:
 - etyka olimpijska

2. „Nikt nie jest samotną wyspą”

Cele katechetyczne

- Ukazanie, na czym polega realizowanie w życiu drogi błogostwieństw
- Przedstawienie zasad chrześcijańskiej władzy w społeczeństwie
- Wyjaśnienie nauczania Kościoła na temat równości, solidarności oraz dobra wspólnego w społeczeństwie
- Kształtowanie umiejętności oceny mechanizmów powstawania nierówności społecznej oraz dyskryminacji

Treści

- Boskie pochodzenie pragnienia szczęścia. Chrześcijańska wizja szczęścia (C.1)
- Cnoty boskie i kardynalne (C.6)
- Władza w kontekście orędzia Ewangelii (C.13)
- Sprawiedliwość i solidarność społeczna (C.16)
- Pojęcie dobra wspólnego. Zasada solidarności i pomocniczości (E.12)

Wymagania

Uczeń:

- wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia (materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm) (C.1.3),
- analizuje związki pomiędzy cnotami Boskimi a kardynalnymi (C.6.2),
- hierarchizuje cnoty i wskazuje praktyczne możliwości ich nabywania (C.6.3),
- omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4),
- interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5),
- omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6),
- przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7),
- wskazuje różnice prowadzące do integralności płciowej (C.15.5),
- charakteryzuje naukę społeczną Pana Jezusa (C.16.1),
- wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna (C.16.2),
- wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4),
- wyjaśnia i wskazuje, jakie niebezpieczeństwa niesie szowinizm,

- ksenofobia, antysemityzm, rasizm, kosmopolityzm (E.7.5),
- wyjaśnia, czym jest dobro wspólne (E.12.1),
- definiuje działalność polityczno-społeczną jako dążenie do dobra wspólnego (E.12.2),
- definiuje zasadę pomocniczości i solidarności (E.12.3),
- wymienia skutki braku poszanowania dobra wspólnego w życiu społecznym (E.12.4).

Postawy

Uczeń:

- dąży do szczęścia zgodnie z jego chrześcijańską wizją (C.1.b),
- odrzuca postawy materialistyczno-konsumpcyjne (C.1.c),
- świadomie rozwija cnoty boskie i kardynalne w relacjach z Bogiem i ludźmi (C.6.a),
- okazuje szacunek wobec rządzących i swoich przełożonych (C.13.c)
- akceptuje i docenia własną płciowość (C.15.a),
- kształtuje postawę sprawiedliwości i solidarności społecznej (C.16.e),
- troszczy się o dobro wspólne (C.16.f),
- szanuje i pomnaża dobro wspólne (E.12.a),
- wykazuje wrażliwość na potrzeby ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej (E.12.b).

Korelacja z edukacją szkolną

- Geografia:
 - dysproporcje w rozwoju państw
 - zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata
- Wiedza o społeczeństwie:
 - władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej
 - wyzwania związane z procesem globalizacji
 - procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy
 - prawa mniejszości narodowych i etnicznych
 - pomoc humanitarna
 - konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku
 - terroryzm i ksenofobia

3. Kościół to ...

Cele katechetyczne

- Przedstawienie Ducha Świętego działającego w Kościele oraz w życiu człowieka
- Zapoznanie z widzialną rzeczywistością Kościoła: zadaniami papieża i hierarchią Kościoła, zadaniami świeckich i osób konsekrowanych
- Ukazanie Chrystusa, który jest obecny w Kościele
- Przybliżenie wiary zakorzenionej w liturgii i sakramentach
- Ukazanie roli Maryi w Kościele i dziele zbawienia świata
- Kształtowanie umiejętności budowania relacji z Bogiem Ojcem
- Kształtowanie umiejętności interpretacji wezwań modlitwy *Ojcze nasz*

Treści

- Jezus Chrystus obecny po prawicy Ojca i w swoim Kościele (A.18)
- Obecność i działanie Ducha Świętego w historii zbawienia i w Kościele (A.19)
- Kościół zrodzony w sercu Ojca. Misterium Kościoła (A.20)
- Cechy Ludu Bożego (A.21),
- Odpowiedzialność papieża, biskupów, prezbiterów, świeckich i osób konsekrowanych (A.22)
- Maryja w Bożym zamyśle zbawienia świata i człowieka (A.14)
- Maryja zjednoczona ze swoim Synem; Wniebowzięcie Najświętszej Maryi Panny (A.23)
- Przykazania kościelne (A.27)
- Celebransi liturgii Kościoła. Sposób celebracji liturgii Kościoła (B.2)
- Czas celebracji liturgii Kościoła. Miejsce celebracji liturgii Kościoła (B.2)
- Tradycje liturgiczne (obrządk) (B.2)
- Układ roku liturgicznego (B.3)
- Eucharystia zaproszeniem do osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem (B.4)
- Eucharystia jako źródło miłości chrześcijańskiej (B.4)
- Istota i charakterystyczne cechy sakramentaliów. Rodzaje sakramentaliów (B.8)

- Formy pobożności wiernych i religijności ludowej (B.8)
- Maryja w liturgii i w pobożności ludowej. Maryja w polskiej tradycji katolickiej (B.10)
- Maryja jako Orędowniczka i Pośredniczka łask (D.7)
- Wzór modlitwy chrześcijańskiej. Treść *Modlitwy Pańskiej* (D.14)
- Wprowadzenie w rzeczywistość Kościoła powszechnego i parokialnego (E.8)
- Charyzmat w Kościele i dla Kościoła (E.10)

Wymagania

Uczeń:

- poprawnie wyjaśnia znaczenie wstąpienia Jezusa do nieba i Jego jednoczesne pozostanie ze swoim Kościołem (A.18.1),
- rozpoznaje w tekstach biblijnych, w historii Kościoła i znakach czasu działanie Ducha Świętego (A.19.2),
- definiuje, czym jest Kościół (A.20.1),
- charakteryzuje poszczególne etapy przygotowania i istnienia Kościoła (zapowiedziany, przygotowany, ustanowiony, ukazany i wypełniony) (A.20.2),
- wylicza i omawia cechy Ludu Bożego (kapłański, prorocki i królewski) (A.21.1),
- wyjaśnia specyfikę zadań i funkcji w Kościele, a także wynikającej z niej odpowiedzialności (A.22.2),
- opowiada historię Maryi i wyjaśnia Jej rolę w życiu Kościoła, świata i chrześcijanina (A.14.1),
- omawia cztery dogmaty maryjne: Boże Macierzyństwo, Wieczyste Dziewictwo, Niepokalane Poczęcie i Wniebowzięcie (A.14.2),
- definiuje macierzyńską rolę Maryi wobec Kościoła i każdego wierzącego (A.23.2),
- wylicza i omawia przykazania kościelne (A.27.1),
- uzasadnia wartość przykazań kościelnych dla wspólnoty (A.27.2),
- wyjaśnia, kto, jak, kiedy i gdzie celebrowa liturgię (B.2.1),
- wymienia obecnie używane w Kościele tradycje liturgiczne (B.2.2),
- charakteryzuje poszczególne obrządkowe (B.2.3),
- wymienia najważniejsze uroczystości i święta kościelne (B.3.2),

- wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła (B.4.4),
- omawia istotę sakramentaliów i wymienia ich cechy charakterystyczne (B.8.1),
- wymienia formy pobożności ludowej (B.8.2),
- omawia sposoby obecności Maryi w pobożności ludowej i polskiej tradycji katolickiej (B.10.1),
- charakteryzuje postać Maryi – Służebnicy Pańskiej jako wzoru modlitwy chrześcijańskiej (D.7.1),
- wyjaśnia znaczenie tytułów Maryi dotyczących Jej wstawienniczej roli (D.7.2),
- wskazuje okoliczności przekazania *Modlitwy Pańskiej* i omawia jej treść (D.14.1),
- wyjaśnia, że *Modlitwa Pańska* jest najdoskonalszą z modlitw i na jej przykładzie wskazuje cechy modlitwy chrześcijańskiej (D.14.2),
- omawia strukturę *Modlitwy Pańskiej* i jej siedem prośb (D.14.3),
- omawia znaczenie *Modlitwy Pańskiej* (w pierwszych wspólnotach, w sakramentach wtajemniczenia) (D.14.4),
- ukazuje związek *Modlitwy Pańskiej* z jednością Ludu Bożego (D.14.5),
- przedstawia najważniejsze fakty z historii i życia swojej diecezji i parafii (E.8.5),
- wskazuje na związek między charyzmatem i urzędem w Kościele (E.10.2).

Postawy

Uczeń:

- budzi w sobie postawę wdzięczności za obecność Jezusa w Kościele (A.18.a),
- umacnia się w przekonaniu o wiarygodności Boga, który spełnia swoje obietnice (A.19.b),
- kształtuje w sobie postawę wdzięczności Bogu za Kościół (A.20.a),
- włącza się w realizację kapłańskiej, prorockiej i królewskiej misji Kościoła (A.21.a)
- umacnia swoją tożsamość jako członek Ludu Bożego (A.21.b),
- kształtuje postawę szacunku dla osób pełniących urzędy i funkcje w Kościele (A.22.c)

- kształtuje w sobie pobożność maryjną oraz matczyną relację z Matką Bożą (A.14.a),
- dąży do świętości, kształtuje w sobie postawę miłości do Maryi i naśladuje Ją w drodze do nieba (A.23.b),
- współpracuje z darami Ducha Świętego (A.19.c),
- wypełnia przykazania kościelne (A.27.a),
- dostrzega w liturgii Kościoła drogę do przybliżania się ku Panu Bogu i pomocy w osiągnięciu doskonałości (B.2.a),
- okazuje szacunek wobec innych tradycji liturgicznych (obrazów) (B.2.b),
- angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.3.a),
- docenia wartość systematycznego udziału w niedzielnej i świątecznej Eucharystii (B.4.c)
- jest przekonany o wartości sakramentaliów dla życia chrześcijańskiego (B.8.a),
- okazuje szacunek wobec sakramentaliów (B.8.b),
- pielęgnuje tradycje związane z pobożnością maryjną (B.10.a),
- modli się do Matki Bożej (B.10.c),
- pogłębia swoją więź z Matką Bożą (B.10.d),
- z ufnością modli się do Boga przez wstawiennictwo Maryi (D.7.a),
- z szacunkiem odmawia *Modlitwę Pańską* jako tę, której nauczył Jezus Chrystus (D.14.a),
- poprzez wspólne odmawianie *Modlitwy Pańskiej* jednoczy się ze wspólnotą Kościoła (D.14.b),
- swoje codzienne życie uzgadnia z treścią *Modlitwy Pańskiej* (D.14.c),
- włącza się w akcje ewangelizacyjne, apostołskie i charytatywne (E.8.e),
- rozwija posiadane zdolności i dary Ducha Świętego w służbie innym (E.10.b).

Korelacja z edukacją szkolną

- Język polski:
 - Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury
 - Chrystus w literaturze i kulturze
 - Lektura W. Reymont „Chłopi”

- Geografia:
 - Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne

4. „A bliźniego swego jak siebie samego”

Cele katechetyczne

- Ukazanie praw i obowiązków chrześcijanina wynikających z Dekalogu
- Wyjaśnienie znaczenia poszczególnych przykazań Dekalogu
- Rozwijanie umiejętności samooceny w świetle norm Dekalogu i nauczania Kościoła

Treści

- IV Przykazanie Boże i jego konsekwencje:
 - obowiązki chrześcijanina wobec rodziców, przełożonych i państwa (C.13)
- V Przykazanie Boże i jego konsekwencje:
 - poszanowanie godności i życia człowieka
 - grzechy przeciwko życiu (C.14)
- VI i IX Przykazanie Boże:
 - powołanie do czystości
 - wykroczenia przeciwko małżeństwu
 - homoseksualizm jako problem moralny (C.15)
- VII i X Przykazanie Boże:
 - poszanowanie dóbr drugiego człowieka
 - własność prywatna i wspólna
 - wpływ ustroju społeczno-politycznego na życie człowieka (C.16)
- VIII Przykazanie Boże:
 - życie w prawdzie
 - wykroczenia przeciw VIII przykazaniu (C.17)

Wymagania

Uczeń:

- definiuje pojęcia: miłość, wdzięczność i szacunek w kontekście IV przykazania (C.13.1),
- uzasadnia, że Bóg jest Panem życia (C.14.1),
- przedstawia i uzasadnia naukę Kościoła na temat in vitro (C.14.5),
- wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6),

- podaje przykłady zaangażowania w obronę życia (C.14.7),
- wymienia i omawia wykroczenia przeciwko V przykazaniu (zabójstwo zamierzone, aborcja, eutanazja, samobójstwo) (C.14.10),
- opisuje, na czym polega czystość i jej wartość przed małżeństwem i w małżeństwie (C.15.8),
- wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.9),
- podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.10),
- opisuje grzechy przeciw VI i IX przykazaniu (nierząd, prostytutka, gwałt, pornografia, erotomania) (C.15.12),
- omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3),
- wymienia rodzaje własności (C.16.4),
- przedstawia reguły postępowania wobec cudzej własności (także intelektualnej) (C.16.5),
- wyjaśnia, na czym polega sprawiedliwość i solidarność społeczna (C.16.6),
- wymienia czyny, które są kradzieżą (materialną i intelektualną) (C.16.12),
- podaje definicje prawdy i krzywoprzysięstwa (C.17.1),
- streszcza naukę Jezusa na temat przysięgania (C.17.2),
- rozróżnia interpretację VIII przykazania w Starym Testamencie od interpretacji w Nowym Testamencie (C.17.3),
- przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5),
- ocenia treści informacji w środkach przekazu w kontekście VIII przykazania (C.17.8).

Postawy

Uczeń:

- wykazuje troskę o zdrowie i życie własne oraz innych (C.14.a),
- broni zagrożonego życia (C.14.b),
- kształtuje pozytywne relacje z bliźnimi (C.14.e),
- troszczy się o czystość serca (C.15.b),
- inspiruje innych do zachowania czystości (C.15.d),
- urzeczywistnia w swoim życiu postawę czystości (C.15.e),
- podejmuje walkę z postawami zagrażającymi szczęściu (C.15.g),
- przyjmuje postawę odpowiedzialności za świat stworzony, siebie i drugiego człowieka (C.16.a),

- szanuje własność wspólną i prywatną (C.16.b),
- kształtuje postawę prawdomówności (C.17.a)
- przejawia postawę odpowiedzialności za słowo (C.17.b),
- weryfikuje treści otrzymywanych informacji (C.17.d),
- odrzuca zachowania niszczące prawdę (C.17.e),
- dochowuje powierzonych tajemnic (C.17.f).

Korelacja z edukacją szkolną

- Język polski:
 - pojęcia: manipulacja, dezinformacja, postprawda, stereotyp
 - etyczna ocena elementów erystyki w dyskusji
- Muzyka:
 - ochrona własności intelektualnej i wizerunku
- Plastyka:
 - poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za treść i formę własnej twórczości plastycznej
- Historia:
 - postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów
- Wiedza o społeczeństwie:
 - historyczny rozwój praw człowieka, specyfika praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony
 - „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej*
 - postawy obywatelskie i role społeczne człowieka
 - spory światopoglądowe (np. na temat: aborcji, eutanazji, modyfikacji genetycznych, in vitro, związków partnerskich)
- Geografia:
 - wpływ działalności człowieka na atmosferę
 - współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego Ziemi
- Podstawy Przedsiębiorczości:
 - zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie (korupcja w życiu gospodarczym społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw)

- Biologia:
 - problemy społeczne i etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej
 - wybrane choroby przenoszone drogą płciową oraz ich profilaktyka
 - zapłodnienie zewnątrz ustrojowe, klonowanie organizmów
- Biologia:
 - skutki spożywania alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce
- Wychowanie do życia w rodzinie:
 - prawa i obowiązki małżonków i rodziców; prawa dziecka oraz obowiązki państwa wobec rodziny
 - cielesność, płciowość, integracja seksualna
 - odpowiedzialność w przeżywaniu własnej płciowości
 - odpowiedzialność za sferę seksualną i prokreację
 - przedmiotowe traktowanie człowieka w dziedzinie seksualnej
 - profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej
 - szacunek dla ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci
 - dziecko z niepełnosprawnością – aspekt medyczny, psychologiczny, społeczny
 - metody rozpoznawania płodności
 - antykoncepcja – jej rodzaje i skutki w aspekcie medycznym, psychologicznym i moralnym

5. Wyobraźnia miłosierdzia

Cele katechetyczne

- Ukazanie nowego oblicza miłosierdzia i sposobów jego realizacji we współczesnym świecie
- Przedstawienie życia i działalności świadków miłosierdzia
- Kształtowanie umiejętności diagnozowania problemów współczesnego świata, poszukiwanie nowych sposobów pomocy ludziom potrzebujący

Treści

- Miłosierdzie – przymiot i dar Boga. Odpowiedź człowieka na Boże Miłosierdzie (A.25)

Wymagania

Uczeń:

- definiuje pojęcia: „miłosierdzie” i „wyobrażenia miłosierdzia” (A.25.1),
- wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2),
- interpretuje przypowieść o synu marnotrawnym (A.25.3),
- podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3).

Postawy

Uczeń:

- wyraża Bogu wdzięczność za dar miłosierdzia (A.25.a),
- stara się praktykować miłosierdzie w codziennych relacjach z ludźmi (A.25.c),
- angażuje się w działalność organizacji charytatywnych (A.25.d),
- okazuje wdzięczność Bogu za otrzymane dobra (D.6.a).

Korelacja z edukacją szkolną

- Historia:
 - problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa
- Geografia:
 - zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata
- Wiedza o Społeczeństwie:
 - pomoc humanitarna

6. Zaangażowanie Kościoła w problemy świata

Cele katechetyczne

- Ukazanie faktów historycznych zmieniających bieg wydarzeń jako szansy rozwoju Kościoła
- Wyjaśnienie, w jaki sposób człowiek może kształtować życie społeczne i religijne
- Przedstawienie postaci historycznych, które kształtowały nowe oblicze Kościoła
- Rozwijanie umiejętności oceniania faktów historycznych i ich znaczenia dla Kościoła

Treści

- Wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym (C.13)
- Troska o potrzebujących, uchodźców, walka z głodem na świecie (C.16)
- Świadectwa życia w prawdzie: znani ludzie i święci (C.17)
- Kościół wobec wyzwania oświecenia i rewolucji francuskiej. Narodziny katolickiej nauki społecznej (E.4)
- I Sobór Watykański. Nauczanie II Soboru Watykańskiego; wspólczesne życie zakonne; posoborowe nauczanie papieskie (E.5)
- Wkład Kościoła w Polskę w rozwój nauki, szkolnictwa, wychowania i opieki społecznej (E.6)
- Najważniejsze fakty i postaci z historii Kościoła w Polsce w okresie niewoli narodowej oraz w XX wieku (E.7)

Wymagania

Uczeń:

- uzasadnia wyższość prawa Bożego nad stanowionym (C.13.7),
- omawia znaczenie pokoju jako wartości w życiu człowieka i społeczeństwa (C.14.8),
- definiuje pojęcie wojna sprawiedliwa, przeciwstawiając je określeniu wojna prewencyjna (C.14.9),
- podaje argumenty odnoszące się do kary śmierci, wynikające z nauczania Kościoła (C.14.11),
- uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10),
- objaśnia sposoby walki z zagrożeniami globalizacji (C.16.11),
- podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4),
- charakteryzuje problematykę stosunków państwa i Kościoła (E.2.5),
- wyjaśnia pojęcia: sekularyzacja, konkordat, laicyzacja, masoneria (E.4.2),
- opisuje przebieg prześladowań Kościoła w okresie rewolucji francuskiej (E.4.3),
- określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła (E.4.4),
- przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas soborów watykańskich (E.5.1),

- przytacza najważniejsze fakty z życia i działalności posoborowych papieży i streszcza ich nauczanie (E.5.3),
- omawia wysiłki na rzecz rozwoju nauki i szkolnictwa, wychowania, opieki nad biednymi, jedności chrześcijan i wolności religijnej (E.6.4),
- opisuje związek Kościoła z życiem narodu polskiego w okresie niewoli (E.7.1),
- prezentuje postaci i zaangażowanie polskich świętych i błogosławionych (E.7.2),
- przytacza najważniejsze wydarzenia z życia Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7.6).

Postawy

Uczeń:

- angażuje się w budowanie i poszanowanie pokoju, modli się o pokój (C.14.d),
- angażuje się w pomoc biednym, uchodźcom i potrzebującym (C.16.c),
- troszczy się o wzrost swojej wiary (E.4.a),
- pogłębia swoją wiedzę o Kościele (E.4.b),
- zajmuje stanowisko w ocenie kart z dziejów Kościoła (E.4.c),
- modli się w intencji Kościoła na całym świecie (E.5.a),
- uwzględnia naukę soborów w swoim życiu (E.5.c),
- z szacunkiem odnosi się do Kościoła w Polsce (E.6.a; E.7.a).

Korelacja z edukacją szkolną

- Historia:
 - problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa
 - Komisja Edukacji Narodowej
 - etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jakobińskiego
 - działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii
 - postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego
 - terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego

- znaczenie obchodów millenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego
- rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich
- polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80.
- wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków
- postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci
- Wiedza o Społeczeństwie:
 - modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim

7. „Wielbi dusza moja Pana” (Łk 1,46)

Cele katechetyczne

- Egzystencjalna interpretacja tekstów biblijnych dotyczących wydarzeń zbawczych
- Pogłębienie rozumienia roli Maryi oraz innych świętych i błogosławionych w życiu Kościoła i narodu polskiego
- Wdrażanie do przeżywania roku kościelnego w kontekście świadectwa chrześcijańskiego

Treści

- Bóg stał się człowiekiem. Jezus – prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek (A.13)
- Boże Narodzenie, dzieciństwo i życie ukryte Jezusa. Najważniejsze wydarzenia publicznej działalności Jezusa i ich znaczenie (A.15)
- Męka i śmierć Jezusa oraz ich rozumienie w świetle wiary (A.16)
- Formy pobożności wiernych i religijności ludowej (B.8)
- Maryja w liturgii i w pobożności ludowej. Maryja w polskiej tradycji katolickiej (B.10)
- Rytm życia modlitewnego (D.11)
- Świadectwo chrześcijańskiego życia warunkiem głoszenia Ewangelii (F.1)

Wymagania

Uczeń:

- wskazuje wypełnienie zapowiedzi Starego Testamentu w Jezusie Chrystusie (A.13.1)
- omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1)
- wymienia okoliczności wydarzeń Wielkiego Tygodnia, omawia przebieg wydarzeń męki i śmierci Jezusa (A.16.1)
- wyjaśnia, że pobożność wiernych i religijność ludowa są drogą przekazu tradycji (B.8.3),
- wymienia najważniejsze uroczystości i święta maryjne (B.10.2),
- omawia rytym modlitwy w cyklu roku liturgicznego, tygodnia i dnia (D.11.2),
- uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3),
- uzasadnia potrzebę zaangażowania chrześcijanina w dzieło misyjne (F.1.4.).

Postawy

Uczeń:

- z szacunkiem wypowiada tytuły Jezusa i używa ich w osobistej modlitwie (A.13.a),
- przygotowuje się do owocnego przeżywania Świąt Bożego Narodzenia (A.15.a),
- wyraża wdzięczność za zbawczą Mękę i Śmierć Jezusa (A.16.a),
- jest przekonany o wartości udziału w nabożeństwie drogi krzyżowej i Gorzkich Żali (A.16.b),
- docenia wartość pobożności ludowej (B.8.c),
- włącza się w obchody uroczystości i świąt ku czci Maryi (B.10.b),
- modli się do Matki Bożej (B.10.c),
- pogłębia swoją więź z Matką Bożą (B.10.d),
- praktykuje każdy rodzaj modlitwy (D.11.c),
- stara się być wytrwałym w modlitwie (D.11.c),
- wykazuje zainteresowanie misyjną działalnością Kościoła (F.1.c),
- włącza się w pomoc duchową lub materialną na rzecz misji (F.1.c).

Korelacja z edukacją szkolną

- Język polski:
 - Gatunki literackie
 - Literackie środki wyrazu artystycznego
 - Wartości duchowe, moralne i *sacrum* w tekstach literatury i kultury
 - Teksty literatury i kultury
- Filozofia:
 - Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka
 - Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych
- Język łaciński:
 - Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki
- Muzyka:
 - Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie)
 - Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia jako obszary praktycznego zastosowania multimediów z użyciem muzyki
 - Religia jako obszar stosowania multimediów z użyciem muzyki
- Historia muzyki:
 - Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza związana z rozwojem chrześcijaństwa
 - Chorał gregoriański
 - * powstanie
 - * związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz)
 - * formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, antyfona, msza, dramat liturgiczny (misterium)
 - Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie i in.)
 - Twórcy muzyki sakralnej
 - Muzyka kościelna (msza i jej stałe części)
 - Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska
- Plastyka:
 - Dziedzictwo narodowe i regionalne
 - Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy

- Religia jako obszar zastosowania multimediiów; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat; krytyczna ocena materiałów multimedialnych
- Historia sztuki:
 - Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki
 - Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych
 - Sakralna funkcja dzieł sztuki
 - Ikonografia chrześcijańska
- Geografia:
 - Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę
- Wychowanie do życia w rodzinie:
 - Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie

WSKAZANIA DO REALIZACJI PROGRAMU

Trzeci rok nauki religii w szkole ponadpodstawowej konsekwentnie wpisuje się w kształtowanie dojrzałej wiary uczniów. Ideą, wokół której koncentrują się zagadnienia podejmowane w klasie III, jest szeroko rozumiana nadzieja. Skoro bowiem mowa o młodzieży, warto w pierwszej kolejności popatrzeć na nią oczami św. Jana Pawła II – jak na „nadzieję Kościoła”. Młodzież zaś nie zawiedzie tych oczekiwań, postępując odpowiedzialnie. Odpowiedzialność zostanie ukazana jako odpowiedź na pokładane w młodych nadzieje – powierzoną im wolność i kształtowanie sumienia według Bożej nauki. Trudność zagadnień omawianych w I dziale klasy III polega na tym, że poruszanie zagadnień moralnych i nazywanie konkretnych grzechów może wywołać opór czy wręcz bunt młodych uczniów, zwłaszcza jeśli uczniowie będą mieli inną ocenę moralną danych zachowań. Wiele w tej kwestii będzie zależało od postawy katechety oraz jego stosunku do uczniów. Przekonanie o życzliwości nauczyciela wobec uczniów i głębokiej trosce o nich może przemawiać do nich silniej niż jakiegokolwiek inne argumenty.

Dla młodzieży w szkole ponadpodstawowej rówieśnicy stanowią bardzo istotne i opiniotwórcze środowisko. Warto zatem właśnie tę grupę uczynić punktem wyjścia dla rozważań o obowiązkach chrześcijanina względem różnych społeczności, w których funkcjonuje lub będzie funkcjonował. W podejmowanych tematach warto jak najczęściej udzielać głosu młodzieży, umożliwiając w klasach ścieranie się różnych poglądów. Tego typu dyskusje – moderowane przez katechetę i odpowiednio skomentowane – będą niezwykle owocne w kontekście przyszłego życia społecznego i obowiązków podejmowanych względem rodziny, państwa czy Kościoła.

Jedną ze społeczności, którą uczniowie lepiej poznają w klasie III, będzie wspólnota Kościoła. Ponieważ uczestnikami lekcji będą osoby bierzmowane, warto zwrócić szczególną uwagę na rolę osób ochrzczonych w Kościele, prawa i obowiązki chrześcijanina – zarówno podejmowane we wspólnocie parafialnej, jak i konieczność świadczenia o wierze własnym życiem. Z uczestnictwem w życiu Kościoła wiąże się

też kwestia roku liturgicznego. Temat ten stanowi doskonałą okazję do rozmowy z młodzieżą, jak może wyglądać ich przeżywanie roku kościelnego w parafii, w rodzinie czy innych społecznościach. W tematach tych warto przekazać inicjatywę młodzieży i zachęcić ich do poszukiwania „dobrych praktyk” religijnych w danej parafii, diecezji, a także o zasięgu ogólnopolskim. Wsparciem w tego typu akcjach mogą być media społecznościowe oraz relacje z wydarzeń, które zostały zorganizowane w związku z danymi obchodami. Obchody liturgiczne i pobożność ludowa to obszary tematyczne sprzyjające korelacji międzyprzedmiotowej. Uczniowie nie tylko mogą poznawać pewne tradycje w sztuce i kulturze, ale także proponować własne sposoby przeżywania danych uroczystości czy okresów liturgicznych. Katecheci mogą wspierać młodzież w tych inicjatywach, proponując organizację szkolnych rekolekcji wielkopostnych. Doceniając kreatywność młodzieży i jej zamiłowanie do nowoczesnych technologii, warto wprowadzać do procesu dydaktycznego elementy grywalizacji (gamifikacji). Mile widziane przez uczniów będą także tradycyjne gry dydaktyczne i ich adaptacje służące realizacji celów katechetycznych.

W klasie III na lekcjach religii wielokrotnie będzie podejmowany temat relacji międzyludzkich – na przykładzie błogosławieństw (dział II), Przykazań Dekalogu – od IV do X (dział IV) czy uczynków miłosierdzia (dział V). Są to zagadnienia, w omawianiu których katecheta nie może ograniczyć się do przekazania uczniom nauki Kościoła, bez uwzględnienia doświadczeń i poglądów młodych ludzi. Nie zabraknie w tych działach tematów dyskusyjnych, zaś dyskusje nie zawsze będą spowodowane przekorą młodzieży czy skłonnością do buntu. Czasem stanowisko uczniów będzie wynikało z sytuacji egzystencjalnej lub tego, czego doświadczają oni w rodzinie. Sposobem na wyrażenie przez uczniów ich niepokojów czy poglądów może być odpowiednio zaplanowana praca domowa. Innym rozwiązaniem jest przeprowadzenie wśród uczniów anonimowej ankiety odnoszącej się do zagadnień z danego działu. Po zapoznaniu się z jej wynikami katecheta będzie zorientowany w tym, jakie argumenty będą szczególnie potrzebne w danej klasie. Poruszając tematy dotyczące relacji międzyludzkich i grzechów przeciw przykazaniom od IV do X, w podsumowaniu wybranych lekcji warto zawrzeć informację o tym, gdzie lub do kogo uczniowie mogą zwracać się po pomoc – niezależnie od tego, czy to oni wyrządzili krzywdę, czy zostali pokrzywdzeni.

Bazując na typowej dla wieku młodzieńczego wrażliwości, słuszne jest angażowanie uczniów w działalność charytatywną i wolontariat, np. na rzecz misji lub osób z niepełnosprawnością.

Wiele dyskusji może zrodzić się także na kanwie najnowszych dziejów Kościoła – i dyskusje te należy umożliwić uczniom. Istotne jest rzetelne prezentowanie faktów z życia Kościoła, a także dostarczanie uczniom licznych argumentów, pozwalających na prawidłową, samodzielną ocenę tych wydarzeń. W przekazie treści historycznych należy uwzględniać zagadnienia omawiane na lekcjach historii i podejmować względem nich korelację międzyprzedmiotową w funkcji uzupełniającej, integrującej lub polemicznej. Niezwykle cenne jest pokazanie młodzieży licznych wzorów osobowych – postaci, które w danym czasie ustrzegły swej wiary czy też okazały ją w sposób heroiczny, mimo nie-sprzyjających okoliczności. W przybliżaniu omawianych postaci warto zaangażować uczniów, by poszukiwali informacji w dostępnych sobie źródłach i w atrakcyjny sposób przedstawiali daną osobę na forum klasy. Istotnym walorem w przybliżaniu najnowszych dziejów Kościoła będzie też prezentowanie konkretnych danych (np. statystycznych), jednoznacznie potwierdzających zaangażowanie Kościoła na rzecz potrzebujących.

PLAN DYDAKTYCZNY EDUKACJI RELIGIJNEJ

**z katechezy w zakresie klasy III liceum i technikum
do programu nr AZ-3-01/18 oraz AZ-4-01/18
i podręcznika nr AZ-33-01/18-RA-24/22
„W poszukiwaniu miłości społecznej”
pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza**

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
I. Dać odpowiedź (odpowiedzialność)				
1.	Odkrywa- my Boże Prawo	Ukazanie Boga mówiącego przez sumienie. Kształtowanie postawy wdzięczności za dar prawa naturalnego oraz objawionego.	A.26. Prawo naturalne i objawione.	– definiuje prawo moralne i łaskę Bożą jako niezbędną pomoc do zbawienia (A.26.1), – wymienia i definiuje formy prawa moralnego (naturalne, objawione, prawa cywilne i kościelne) (A.26.2), – przytacza teksty Pisma Świętego zawierające Dekalog, – podaje, że prawo naturalne pochodzi od Boga, – wymienia cechy prawa naturalnego, – objaśnia treść poznanych tekstów Pisma Świętego oraz nauczania Kościoła, – wyjaśnia, że prawo naturalne jest podstawą Prawa Bożego, – wskazuje na Jezusa, który wypełnia i udoskonala Prawo, – układa modlitwę dziękczynną za miłość Boga do człowieka wyrażoną w prawie naturalnym i objawionym.
2.	Wolność i odpowiedzialność	Ukazanie wolności i odpowiedzialności jako miary dojrzałości człowieka. Kształtowanie umiejętności samooceny w obliczu świętości Boga.	C.2. Wolność znakiem obrazu Boga w człowieku, Wolność zakorzeniona w rozumie i woli. Wolność jako dążenie do prawdy i dobra.	– określa pojęcia: „wolność”, „odpowiedzialność”, – definiuje chrześcijańską wizję wolności (C.2.1), – podaje tekst źródłowy, – podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności (C.2.5), – opisuje zagrożenia związane z negacją prawdy objawionej (C.2.4), – uzasadnia wartość niezależnej od podmiotu prawdy obiektywnej w życiu osoby i społeczności (C.2.3), – wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością (C.2.2), – objaśnia związki pomiędzy walką z grzechem a umacnianiem wolności, – dowodzi, że Jezus jest drogą do wyzwolenia z grzechu.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– respektuje w życiu prawo naturalne i kieruje się prawem objawionym (A.26.a), – jest przekonany, że prawo naturalne i objawione to wyraz miłości Boga do człowieka (A.26.b), – stosuje w swoim życiu przykazanie miłości, – ocenia swoje zaangażowanie w życie sakramentalne.	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i pracy w grupach. Ocena refleksji nad kształtowaniem właściwych postaw życia religijnego. Opiniowanie wniosków uczniów.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska
– bierze odpowiedzialność za własne postępowanie (C.2.a), – podejmuje trud samowychowania, podporządkowując się prawdzie, kierując się dobrem w znaczeniu chrześcijańskim (C.2.b), – właściwie korzysta z daru wolności (C.2.c).	Wartościowanie wypowiedzi na temat wolności i odpowiedzialności. Ocena aktywności w czasie analizy opowiadania. Ocena treści wniosków wypracowanych w trakcie pracy zespołowej. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w zespołach. Opiniowanie poprawności przedstawienia efektów pracy.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
3.	Odkrywamy świat wartości	Ukazanie, że odkrywanie wartości jest darem i zadaniem chrześcijanina. Kształtowanie postawy prowadzącej do samowychowania.	C.2. Wolność znakiem obrazu Boga w człowieku, Wolność zakorzeniona w rozumie i woli. Wolność jako dążenie do prawdy i dobra, C.3. Kryteria oceny moralnej czynów ludzkich (przedmiot, cel, okoliczności).	– definiuje pojęcie: „wartość”, – wyjaśnia rolę hierarchii wartości w życiu człowieka, – objaśnia znaczenie krzewienia wartości zbawczych wśród ludzi, – określa specyfikę wartości chrześcijańskich, – charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2), – analizuje teksty źródłowe, – uzasadnia znaczenie wartości ogólnoludzkich, – uzasadnia wartość, niezależnej od podmiotu, prawdy obiektywnej w życiu osoby i społeczności (C.2.3), – uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3).
4.	Czyny dobre i złe – źródła moralności	Ukazanie źródła moralności czynów ludzkich. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoje czyny.	C.3. Kryteria oceny moralnej czynów ludzkich (przedmiot, cel, okoliczności).	– podaje tekst źródłowy, – wyjaśnia pojęcia: „czyn moralny”, „czyn dobry”, „czyn zły”, – podaje kryteria oceny moralnej czynów ludzkich (przedmiotu, celu, okoliczności) (C.3), – wskazuje i opisuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych (C.3.4), – wskazuje na Jezusa jako tego, który wybiera zawsze dobro, – analizuje swoje postępowanie w odniesieniu do Boga, – uzasadnia, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej (C.3.1), – charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2), – uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– planuje swój rozwój w oparciu o wartości moralne, – bierze odpowiedzialność za własne postępowanie (C.2.a), – przyjmuje odpowiedzialność za dokonywanie wyborów opartych o naukę Chrystusa, – podejmuje trud samowychowania, podporządkowując się prawdzie, kierując się dobrem w znaczeniu chrześcijańskim (C.2.b), – jest przekonany o konieczności respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.a).	Rozmowa z oceną aktywności. Sprawdzenie pracy domowej. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków uczniów. Wartościowanie wypowiedzi indywidualnej. Ocena analizy tekstów biblijnych.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska
– przyjmuje odpowiedzialność za swoje czyny, – wnioskuje o potrzebie oparcia się w ocenie swojego zachowania o głos sumienia, – jest przekonany o konieczności respektowania norm moralnych (C.3.a), – stara się podejmować czyny moralnie dobre (C.3.b).	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Odpowiedź ustna na ocenę.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
5.	Z Chrystusem wychowujemy nasze sumienia	Ukazanie Chrystusa wychowującego sumienie człowieka. Kształtowanie umiejętności korzystania ze sposobów służących formacji sumienia.	C.5. Sumienie i jego rodzaje. Zasady formacji sumienia.	– wymienia rodzaje sumienia (C.5.2), – wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (c.5.4), – podaje pojęcie sumienia zgodnie z <i>Katechizmem Kościoła Katolickiego</i> (C.5.1), – objaśnia teksty Pisma Świętego oraz nauczania Kościoła dotyczące sumienia, – uzasadnia potrzebą formacji sumienia (C.5.3), – określa, na czym polega formowanie sumienia, – analizuje, jak chrześcijanin formuje swoje sumienie, – wyjaśnia, z jakim działaniem związany jest dany rodzaj sumienia, – wskazuje sposoby pracy nad sumieniem.
6.	Wybierać zgodnie z sumieniem	Ukazanie sumienia jako źródła działania moralnego. Kształtowanie umiejętności samooceny w obliczu świętości Boga.	C.5. Sumienie i jego rodzaje. Zasady formacji sumienia.	– definiuje, czym jest sumienie, – objaśnia rolę sumienia w życiu społecznym w świetle prawa Bożego, – wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (C.5.4), – objaśnia teksty Pisma Świętego oraz nauczania Kościoła dotyczące sumienia, – określa, na czym polega formowanie sumienia, – uzasadnia potrzebą formacji sumienia (C.5.3), – analizuje, jak chrześcijanin formuje swoje sumienie, – wyjaśnia, z jakim działaniem związany jest dany rodzaj sumienia, – wskazuje aspekty wychowania prawego sumienia, – analizuje postawę chrześcijanina o prawym sumieniu.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– podejmuje wysiłek pracy nad formacją własnego sumienia (C.5.a), – jest przekonany, że w formacji sumienia konieczne jest pogłębianie więzi z Chrystusem (C.5.b), – ocenia sposób kształtowania własnego sumienia.	Rozmowa wartościująca wypowiedzi uczniów na temat sumienia. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Wartościowanie wypowiedzi na temat kształtowania postawy odpowiedzialności za formację sumienia.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska
– podejmuje wysiłek pracy nad formacją własnego sumienia (C.5.a), – jest przekonany, że w formacji sumienia konieczne jest pogłębianie więzi z Chrystusem (C.5.b), – ocenia sposób kształtowania własnego sumienia.	Ocena wyników pracy w grupach. Ocena odpowiedzi na pytania. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnej.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
7.	Pierwszy upadek człowieka. Obietnica odkupienia	Ukazanie działania Bożego ukierunkowanego na ocalenie człowieka. Kształtowanie postawy odpowiedzialności i dbałości o swoje życie w tym życie duchowe.	A.12. Istota grzechu pierworodnego. Wolność i zniewolenie. Łaska Boga większa od grzechu człowieka. Jezus Chrystus, jedyny Syn Boży, Pan.	– wyjaśnia istotę grzechu pierwszych rodziców (A.12.1), – wymienia skutki grzechu pierworodnego, – streszcza fragment Pisma Świętego dotyczący grzechu pierworodnego, – wyjaśnia czym jest Protoewangelia (A.12.3), – podaje znaczenie tytułów mesjańskich (A.12.5), – wskazuje na Jezusa Chrystusa jako Odkupiciela człowieka, – poprawnie interpretuje biblijną historię grzechu pierworodnego (A.12.2), – omawia działanie Boga ukierunkowane na ocalenie człowieka (A.12.4), – określa znaczenie sakramentu chrztu świętego, – analizuje teksty źródłowe.
8.	„Gdzie wzmógł się grzech, tam obficie rozlała się łaska” (Rz 5,20)	Ukazanie Boga, którego łaska jest większa od grzechu człowieka. Kształtowanie umiejętności samooceny w obliczu świętości Boga.	A.12. Istota grzechu pierworodnego. Wolność i zniewolenie. Łaska Boga większa od grzechu człowieka. Jezus Chrystus, jedyny Syn Boży, Pan. C.7 Pojęcie grzechu – teologiczne rozróżnienie grzechów.	– definiuje pojęcie grzechu i rozróżnia grzechy według przedmiotu i ciężaru (C.7.1), – objaśnia teksty Pisma Świętego oraz nauczania Kościoła dotyczące grzechu, – poprawnie planuje swój schemat robienia wieczornego rachunku sumienia, – określa, na czym polega formowanie sumienia, – omawia działanie Boga ukierunkowane na ocalenie człowieka (A.12.4), – wzmacnia swoją wnikliwość i uwagę podczas słuchania wykładu, – analizuje pomocniczy tekst do robienia rachunku sumienia, – wzmacnia pragnienie pokonywania trudności w wierze.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– kształtuje postawę odpowiedzialności i dbałości o swoje życie, w tym życie duchowe (A.12.a), – kształtuje w sobie postawę pokory, świadomości własnej grzeszności, ale również pragnienie jej przezwyciężenia oraz zaufania Bogu (A.12.b), – kształtuje postawę posłuszeństwa Bogu (A.12.c).	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Obserwacja oceniająca śpiew. Ocena wiadomości w czasie odpowiedzi na „znikające pytania”. Rozmowa z oceną aktywności. Praca domowa.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska
– kształtuje w sobie postawę pokory, świadomości własnej grzeszności, ale również pragnie jej przezwyciężenia oraz zaufania Bogu (A.12.b). – ocenia sposób kształtowania własnego sumienia, – kształtuje umiejętność samooceny w obliczu świętości Boga.	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Analiza oceniająca podczas słuchania wykładu. Rozmowa z oceną aktywności.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
9.	Grzech przeciwko Duchowi Świętemu	Uświadomienie niebezpieczeństwa duchowego, jakie niesie ze sobą grzech przeciwko Duchowi Świętemu. Kształtowanie postawy wierności natchnieniom Ducha Świętego.	C.8. Grzech przeciwko Duchowi Świętemu.	– wyjaśnia, na czym polega grzech przeciwko Duchowi Świętemu (C.8.1), – wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu, – analizuje teksty źródłowe, – modli się do Ducha Świętego (C.8.b), – wskazuje zagrożenia pojawiające się podczas pracy nad sobą, – dobiera najlepsze metody służące współpracy z Duchem Świętym.
II. „Nikt nie jest samotną wyspą”				
10.	Powołanie do szczęścia	Ukazanie, na czym polega realizowanie w życiu drogi błogosławieństw. Kształtowanie postawy posłuszeństwa Bogu.	C.1. Biblijne wzory posłuszeństwa (Abraham, Maryja), przykłady Świętych. Boskie pochodzenie pragnienia szczęścia. Chrześcijańska wizja szczęścia.	– podaje biblijne wzory posłuszeństwa (Abraham, Maryja), przykłady Świętych (C.1), – identyfikuje boskie pochodzenie pragnienia szczęścia, – przytacza, czym jest chrześcijańska wizja szczęścia, – charakteryzuje posłuszeństwo na wzór postaci biblijnych (C.1.1), – wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia (materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm) (C.1.3), – objaśnia, co oznacza życie według Ducha.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– odczuwa potrzebę pogłębiania nauki Kościoła (C.8.a), – jest posłuszny natchnieniom Ducha Świętego (C.8.c), – przyjmuje odpowiedzialność za swoją postawę wiary.	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Obserwacja oceniająca zaangażowanie w śpiew. Rozmowa z oceną aktywności. Powtórzenie wiadomości. Odpowiedź ustna na ocenę. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian.	Język polski – zasady etyki w wypowiedziach ustnych i pisemnych – Fiodor Dostojewski, <i>Zbrodnia i kara</i> Filozofia – możliwość zdobycia wiedzy pewnej (sceptycyzm – hipotetyzm – dogmatyzm) – natura i kryterium prawdy – źródło moralnych zobowiązań (autonomizm – heteronomizm) Geografia – wybrane problemy społeczne współczesnego świata Wiedza o społeczeństwie – różne rodzaje norm społecznych, mechanizm kontroli społecznej oraz skutki łamania tych norm – założenia myśli liberalnej Podstawy przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne pracodawcy Wychowanie fizyczne – etyka olimpijska
– kształtuje w sobie postawę posłuszeństwa Bogu (C.1.a), – dąży do szczęścia zgodnie z jego chrześcijańską wizją, (C.1.b), – odrzuca postawy materialistyczno-konsumpcyjne. (C.1.c).	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Opiniowanie pracy indywidualnej.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
11.	Bądźcie doskona- li – cnoty Boskie i kardyna- lnalne	Ukazanie cnót jako stałych dyspozycji umysłu i woli człowieka do pełnienia dobra. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za życie wiarą.	C.6. Cnoty Boskie i kardynalne.	– wymienia Cnoty Boskie i kardynalne (C.6.), – definiuje, czym jest cnota, – podaje, kto pomaga człowiekowi rozwijać cnoty, – wyjaśnia, czym są cnoty (C.6.1), – analizuje związki pomiędzy cnotami Boskimi a kardynalnymi (C.6.2), – hierarchizuje cnoty i wskazuje praktyczne możliwości ich nabywania (C.6.3), – uzasadnia potrzebę zaangażowania człowieka w rozwijanie cnót, – wyjaśnia rolę łaski Bożej w kształtowaniu cnót i charakteru człowieka.
12.	Dar władzy w planach Bożych	Ukazanie potrzeby istnienia władzy. Kształtowanie postawy posłuszeństwa i szacunku wobec władzy.	C.13 IV Przykazanie Boże i jego konsekwencje: – obowiązki chrześcijanina wobec rodziców, przełożonych i państwa; – wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym; – władza w kontekście orędzia Ewangelii.	– wymienia konsekwencje IV przykazania Bożego (C.13), – przytacza obowiązki chrześcijanina wobec przełożonych i państwa, – definiuje pojęcie władzy w kontekście orędzia Ewangelii, – omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), – interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), – omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6), – wskazuje, co powinno być celem dobrze sprawowanej władzy, – wyjaśnia dlaczego sprawowanie władzy wiąże się z odpowiedzialnością.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– świadomie rozwija cnoty Boskie i kardynalne w relacjach z Bogiem i ludźmi (C.6.a), – prowadzi życie według cnót (C.6.b), – ocenia swoją współpracę z łaską Bożą.	Obserwacja indywidualnych wypowiedzi uczniów. Ocena pracy domowej. Wartościowanie wypowiedzi uczniów analizujących kształtowanie postawy odpowiedzialności za życie wiarą. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia
– przejawia postawę szacunku wobec rodziców i opiekunów (C.13.a), – modli się za rodziców i opiekunów (C.13.b), – okazuje szacunek wobec rządzących i swoich przełożonych (C.13.c).	Ocena pracy domowej. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Opiniowanie wypowiedzi uczniów.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
13.	Osoba ludzka fundament życia społecznego	Ukazanie nauczania Kościoła na temat wartości i godności osoby ludzkiej. Kształtowanie umiejętności budowania relacji społecznych opartych na fundamencie personalizmu chrześcijańskiego.	C.16. VII i X Przykazanie Boże: Poszanowanie dóbr drugiego człowieka; – własność prywatna i wspólna; – sprawiedliwość i solidarność społeczna; – wpływ ustroju na życie człowieka; – wartość pracy człowieka; – troska o potrzebujących, uchodźców, walka z głodem na świecie.	– definiuje pojęcia: „szowinizm”, „antysemityzm”, „ksenofobia”, „rasizm”, – podaje wpływ ustroju na życie człowieka, – definiuje pojęcie: „osoba”, – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), – charakteryzuje naukę społeczną Pana Jezusa (C.16.1), – wyjaśnia, do czego zobowiązany jest człowiek względem wspólnoty, – wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna (C.16.2), – objaśnia personalistyczną koncepcję osoby ludzkiej.
14.	Prawa i obowiązki człowieka we wspólnocie ludzkiej	Ukazanie praw i obowiązków istniejących w społeczności ludzkiej. Kształtowanie odpowiedzialnej postawy w wypełnianiu życiowych zadań.	E.12. Pojęcie dobra wspólnego. Zasada solidarności i pomocniczości.	– wymienia trzy podstawowe grupy praw społecznych, – przytacza zasadę dotyczącą poszanowania osoby ludzkiej, – podaje prawa, które powinny być szanowane we wspólnocie ludzkiej, – wyjaśnia, czego dotyczą prawa, które powinny być szanowane we wspólnocie ludzkiej, – odróżnia prawa od obowiązków, – stosuje „złotą zasadę” w życiu, – wskazuje na obowiązki człowieka we wspólnocie, – uzasadnia potrzebę stosowania prawa miłości we wspólnocie ludzkiej, – dowodzi słuszności praw społecznych.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– przyjmuje postawę odpowiedzialności za świat stworzony, siebie i drugiego człowieka (C.16.a), – szanuje własność wspólną i prywatną (C.16.b), – angażuje się w pomoc biednym, uchodźcom i potrzebującym (C.16.c), – szanuje ludzką pracę (C.16.d.), – kształtuje postawę sprawiedliwości i solidarności społecznej (C.16.e), – troszczy się o dobro wspólne (C.16.f).	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Opiniowanie wypowiedzi uczniów.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia
– kształtuje postawę sprawiedliwości i solidarności społecznej (C.16.e), – troszczy się o dobro wspólne (C.16.f), – okazuje szacunek wobec rządzących i swoich przełożonych (C.13.c), – angażuje się w życie społeczno-polityczne, – modli się o dobre wykonanie obowiązków.	Odpowiedź ustna na ocenę. Ocena analizy tekstów biblijnych. Wartościowanie wypowiedzi na temat praw i obowiązków człowieka. Opiniowanie wypowiedzi na temat wypełniania życiowych zadań. Ocena pracy indywidualnej.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
15.	Co mam czynić, aby osiągnąć życie wieczne?	Ukazanie sensu życia ludzkiego. Kształtowanie postawy skierowanej na życie wieczne.	C.1. Biblijne wzory posłuszeństwa (Abraham, Maryja), przykłady Świętych. Boskie pochodzenie pragnienia szczęścia. Chrześcijańska wizja szczęścia.	– przytacza biblijne wzory posłuszeństwa (Abraham, Maryja), przykłady Świętych (C.1), – podaje, czym jest chrześcijańska wizja szczęścia, – nazywa Jezusa drogą i prawdą, – uzasadnia wartość posłuszeństwa Bogu (C.1.2), – wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia (materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm) (C.1.3), – wyjaśnia, co może uczynić, aby bezgranicznie zaufać Jezusowi.
16.	Błogosławieństwa drogą do życia w prawdzie i miłości	Ukazanie błogosławieństw jako drogi życia w prawdzie i miłości. Kształtowanie osobowości w oparciu o naukę błogosławieństw. Zachęcenie do przyjęcia odpowiedzialności za głoszenie Chrystusowego orędzia prawdy i miłości.	F.1. Świadectiono chrześcijańskiego życia warunkiem głoszenia Ewangelii.	– przytacza świadectwo chrześcijańskiego życia jako warunek głoszenia Ewangelii (F.1), – wymienia Ośiem Błogosławieństw, – uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3), – wyjaśnia znaczenie Ośmiu Błogosławieństw, – objaśnia fakt dopełnienia przez błogosławieństwa przykazań Bożych.
III. Kościół to...				
17.	Odnowienie świata w Jezusie – paruzja	Ukazanie nauki o ponownym przyjściu Jezusa na ziemię oraz Jego obecności w Kościele. Kształtowanie stałej gotowości na spotkanie z Chrystusem.	A.18. Wniebowstąpienie Jezusa. Jezus Chrystus obecny po prawicy Ojca i w swoim Kościele. Jezus Chrystus powróci w chwale. Sąd nad żywymi i umarłymi.	– definiuje czym jest paruzja, – wyjaśnia obecność Jezusa Chrystusa po prawicy Ojca i w swoim Kościele (A.18), – wyjaśnia teksty Pisma Świętego dotyczące czasów ostatecznych, – poprawnie wyjaśnia znaczenie wstąpienia Jezusa do nieba i Jego jednocześnie pozostanie ze swoim Kościołem (A.18.1), – prezentuje naukę Kościoła o końcu świata i sądzie ostatecznym (A.18.2).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– kształtuje w sobie postawę posłuszeństwa Bogu (C.1.a), – dąży do szczęścia zgodnie z jego chrześcijańską wizją (C.1.b), – odrzuca postawy materialistyczno-konsumpcyjne (C.1.c).	Odpowiedź ustna na ocenę. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Autorefleksja na temat życia wiecznego.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia
– daje świadectwo swojej wiary (F.1.a), – kształtuje w sobie postawę posłuszeństwa Bogu, – analizuje, jak zrealizuje przesłanie Ośmiu Błogosławieństw.	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Utrwalenie materiału. Ewaluacja. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian.	Geografia – dysproporcje w rozwoju państw – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o społeczeństwie – władza jako zjawisko społeczne; rodzaje i specyficzne cechy władzy politycznej – wyzwania związane z procesem globalizacji – procesy migracyjne do Europy i wewnątrz Europy – prawa mniejszości narodowych i etnicznych – pomoc humanitarna – konflikty międzynarodowe i etniczne w XXI wieku – terroryzm i ksenofobia
– budzi w sobie postawę wdzięczności za obecność Jezusa w Kościele (A.18.a), – kształtuje pragnienie podążania za Chrystusem w drodze do nieba (A.18.b), – żyje ze świadomością spotkania z Chrystusem w dniu sądu (A.18.c).	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
18.	Kościół w tajemnicy Ducha Świętego	Ukazanie nauki o działaniu Ducha Świętego w Kościele oraz przedstawienie symboli i określeń Trzeciej Osoby Boskiej. Kształtowanie postawy wdzięczności za dar Ducha Świętego.	A.19. Trzecia Osoba Trójcy Świętej odkrywana poprzez imię, określenia i symbole. Obecność i działanie Ducha Świętego w historii zbawienia i w Kościele.	– definiuje kim jest Duch Święty, – wyjaśnia obecność Ducha Świętego w dziejach Kościoła, – czyta ze zrozumieniem teksty Pisma Świętego dotyczące Pięćdziesiątnicy, – podaje określenia i symbole Trzeciej Osoby Trójcy Świętej (A.19), – przytacza działanie Ducha Świętego w historii zbawienia i w Kościele (A.19), – wyjaśnia znaczenie Zesłania Ducha Świętego, – prezentuje naukę Kościoła o symbolach i określeniach Ducha Świętego, – opisuje imię, określenia i symbole Ducha Świętego (A.19.1), – rozpoznaje w tekstach biblijnych, w historii Kościoła i w znakach czasu działanie Ducha Świętego (A.19.2).
19.	Kościół zrodzony w Sercu Ojca	Ukazanie prawdy o tym, że Kościół jest zrodzony w sercu Ojca. Misterium Kościoła (A.20). Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół.	A.20. Kościół zrodzony w sercu Ojca. Misterium Kościoła.	– definiuje, czym jest Kościół (A.20.1), – wymienia etapy powstania Kościoła, – przytacza wydarzenia związane z powołaniem przez Boga Ludu Bożego, – objaśnia, jak chrześcijanin może angażować się w życie wspólnoty parafialnej, – charakteryzuje poszczególne etapy przygotowania i istnienia Kościoła (zapowiedziany, przygotowany, ustanowiony, ukazany i wypełniony) (A.20.2), – redaguje modlitwę dziękczynną za Kościół.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– przyjmuje postawę wdzięczności za dar Ducha Świętego, – zobowiązuje się do rozwoju wspólnoty Kościoła ożywianego działaniem Ducha Bożego, – kształtuje osobistą relację z Duchem Świętym (A.19.a), – umacnia się w przekonaniu o wiarygodności Boga, który spełnia swoje obietnice (A.19.b), – współpracuje z darami Ducha Świętego (A.19.c).	Rozmowa z oceną aktywności. Sprawdzenie pracy domowej. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków uczniów. Wartościowanie wypowiedzi indywidualnej. Ocena analizy tekstów biblijnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– kształtuje w sobie postawę wdzięczności Bogu za Kościół (A.20.a), – przyjmuje odpowiedzialność za rozwój wspólnoty parafialnej.	Ocena poprawności dialogu i włączania się w rozmowę. Ocena pracy domowej. Wartościowanie odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków przedstawianych przez uczniów. Ocena ćwiczeń praktycznych. Ocena poprawności dialogu i włączania się w rozmowę.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
20.	Kościół jako Nowy Lud Boży	Ukazanie Kościoła jako Ludu Bożego. Kształtowanie postawy zaangażowania w życie Kościoła.	A.21. Cechy Ludu Bożego.	– wylicza cechy Ludu Bożego (kapłański, prorocki, królewski) (A.21.1), – omawia cechy Ludu Bożego, – wybiera sposób na realizację swojego uczestnictwa w funkcjach: kapłańskiej, prorockiej i królewskiej, – analizuje naukę Kościoła mówiącą o Ludzie Bożym.
21.	Jestem odpowiedzialny za Kościół	Ukazanie Kościoła jako wspólnoty przynależnej do Chrystusa. Uświadomienie odpowiedzialności za Kościół.	A.22. Kościół jeden, święty, powszechny i apostołski. Powołanie i odpowiedzialność Papieża, biskupów, prezbiterów, świeckich i osób konsekrowanych.	– wylicza przymioty Kościoła (A.22.1), – wymienia zadania papieża, hierarchii Kościoła, osób konsekrowanych oraz świeckich we wspólnocie Kościoła, – wymienia etapy powstania Kościoła, – wyjaśnia specyfikę powołań, zadań i funkcji w Kościele, a także wynikającej z niej odpowiedzialności. (A.22.2), – objaśnia czym charakteryzuje się Kościół jako wspólnota.
22.	Głos Kościoła – przykazania kościelne	Ukazanie roli Pisma Świętego w powstawaniu przykazań kościelnych. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za wypełnianie przykazań.	A.27. Przykazania kościelne.	– zna przykazania kościelne (A.27), – wymienia przykazania kościelne (A.27.1), – uzasadnia wartość przykazań kościelnych dla wspólnoty (A.27.2), – omawia sposób formowania przykazań kościelnych, – wnioskuję, że treść przykazań kościelnych wypływa z nauczania Pisma Świętego, – wskazuje na rolę przykazań kościelnych w pogłębianiu życia chrześcijańskiego, – dowodzi, że chrześcijanin powinien kształtować swoje życie zgodnie z nauczaniem Kościoła.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– włącza się w realizację kapłańskiej, prorockiej i królewskiej misji Kościoła (A.21.a) – umacnia swoją tożsamość jako osoby przynależnej do Ludu Bożego (A.21.b).	Sprawdzenie pracy domowej. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Opiniowanie wniosków uczniów. Ocena zaangażowania w pracy indywidualnej – kolaż. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– kształtuje postawę szacunku dla osób pełniących urzędy i funkcje w Kościele (A.22.c), – utożsamia się ze wspólnotą Kościoła (A.22.a), – rozeznaje swoje miejsce w Kościele, (A.22.b).	Ocena analizy tekstów biblijnych. Ocena odpowiedzi na pytania. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– wypełnia przykazania kościelne (A.27.a), – umacnia swoje relacje z Bogiem poprzez wypełnianie przykazań kościelnych, – przyjmuje odpowiedzialność za kształtowanie życia według nauczania Kościoła.	Opiniowanie pracy indywidualnej. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
23.	Oddajmy chwałę Bogu – liturgia Kościoła	Ukazanie znaczenia liturgii w życiu chrześcijanina. Kształtowanie postawy świadomego uczestnictwa w liturgii Kościoła.	B.2. Celebransi liturgii Kościoła. Sposób celebracji liturgii Kościoła. Czas celebracji liturgii Kościoła. Miejsce celebracji liturgii Kościoła. Tradycje liturgiczne (obrzędk).	– wyjaśnia znaczenie słowa: „liturgia”, – wymienia sposób celebracji liturgii Kościoła (B.2), – podaje miejsce celebracji liturgii Kościoła, – wyjaśnia, kto, jak, kiedy i gdzie celebrował liturgię (B.2.1), – wymienia obecnie używane w Kościele tradycje liturgiczne (B.2.2). – analizuje teksty biblijne o liturgii.
24.	Wejść w „czas” Boga – układ roku liturgicznego	Ukazanie istoty oraz układu roku liturgicznego. Kształtowanie postawy zaangażowania w przeżywanie roku liturgicznego.	B.3. Istota roku liturgicznego. Układ roku liturgicznego. Niedziela jako czas świętowania z Panem Bogiem i rodziną.	– podaje układ roku liturgicznego (B.3.1), – nazywa niedzielę czasem świętowania z Panem Bogiem i rodziną, – wymienia najważniejsze uroczystości i święta kościelne (B.3.2), – omawia istotę roku liturgicznego jako rozwinięcia różnych aspektów jedynego Misterium Paschalnego (B.3.1), – opowiada jak Święta Rodzina, Pan Jezus i pierwsi chrześcijanie przestrzegali nakazów liturgicznych, – wyjaśnia jaką rolę pełni Triduum Paschalne w roku liturgicznym.
25.	Obowiązek świętowania dnia Pańskiego	Ukazanie niedzieli i innych dni świątecznych, jako dni łączności z Bogiem oraz ludźmi. Kształtowanie odpowiedzialności za właściwe świętowanie dnia Pańskiego.	C.12. III Przykazanie Boże: Stosunek Jezusa do szabatu; – zmartwychwstanie jako początek nowego czasu; – biblijne uzasadnienie świętowania niedzieli; – przeżywanie niedzieli w rodzinie.	– wymienia III przykazanie Boże (C.12), – nazywa zmartwychwstanie Chrystusa początkiem nowego czasu, – podaje biblijne uzasadnienie świętowania niedzieli, – wymienia zasady religijne obchodzenia szabatu przez Żydów (C.12.1), – omawia stosunek Jezusa do szabatu (C.12.2), – uzasadnia wyjątkowy charakter niedzieli dla chrześcijan (C.12.3), – omawia prawidłowe sposoby przeżywania niedzieli (C.12.4).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– dostrzega w liturgii Kościoła drogę do przybliżenia się ku Panu Bogu i pomocy w osiągnięci doskonałości (B.2.a), – okazuje szacunek wobec innych tradycji liturgicznych (obrzędów) (B.2.b).	Ocena wyników pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Praca domowa. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków uczniów. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.3.a), – pogłębia więź z Chrystusem (B.3.b), – ma świadomość i przekonanie, że niedziela jest to czas radośnego świętowania z Bogiem i bliskimi (B.3.c).	Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków uczniów. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– angażuje się w życie Kościoła przez uczestnictwo w Eucharystii przynajmniej co niedzielę (C.12.a), – wyraża dezaprobatę dla zachowań sprzecznych z III przykazaniem (C.12.b), – angażuje się w rodzinne świętowanie niedzieli (C.12.c), – podejmuje starania o zachowanie świątecznego charakteru niedzieli w swojej rodzinie (C.12.d).	Rozmowa z oceną aktywności. Praca domowa. Ocena odpowiedzi na pytania. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
26.	Sakramentalia – znaki, przez które spływa błogosławieństwo	Ukazanie roli sakramentaliów. Kształtowanie postawy okazywania szacunku wobec sakramentaliów.	B.8. Istota i charakterystyczne cechy sakramentaliów. Rodzaje sakramentaliów	– definiuje, czym są sakramentalia, – podaje charakterystyczne cechy sakramentaliów (B.8), – wymienia rodzaje sakramentaliów, – omawia istotę sakramentaliów i wymienia ich cechy charakterystyczne (B.8.1), – wymienia formy pobożności ludowej (B.8.2), – wyjaśnia, w jakim celu ustanowiono sakramentalia, – stwierdza, w jaki sposób należy odnosić się do rzeczy pobłogosławionych.
27.	Maryja w Bożym zamyśle zbawienia	Ukazanie roli Maryi w Kościele i dziele zbawienia świata. Kształtowanie pobożności maryjnej.	A.23. Obcowanie świętych jako komunii dóbr duchowych oraz komunii Kościoła w niebie i na ziemi. Maryja zjednoczona ze swoim Synem; Wniebowzięcie NMP. B.10. Maryja w liturgii i w pobożności ludowej. Maryja w polskiej tradycji katolickiej.	– przytacza tekst Pisma Świętego mówiący o roli Maryi w dziele zbawienia świata, – identyfikuje posłuszeństwo Maryi względem planów Boga (A.14), – opowiada historię Maryi (A.14.1), – wyjaśnia rolę Maryi w życiu Kościoła, świata i chrześcijanina (A.14.1), – wymienia i omawia cztery dogmaty maryjne (A.14.2).
28.	Modlitwa Pańska wzorem modlitwy chrześcijańskiej	Ukazanie Jezusa jako wzoru modlitwy. Kształtowanie umiejętności budowania relacji z Bogiem Ojcem.	D.14. Wzór modlitwy chrześcijańskiej. Treść <i>Modlitwy Pańskiej</i> .	– wymienia treść <i>Modlitwy Pańskiej</i>, – podaje, że <i>Modlitwa Pańska</i> jest wzorem modlitwy chrześcijańskiej (D.14), – wskazuje okoliczności przekazania <i>Modlitwy Pańskiej</i> (D.14.1), – omawia strukturę <i>Modlitwy Pańskiej</i> i jej siedem prośb (D.14.3), – wymienia cechy modlitwy chrześcijańskiej (D.14.2), – prezentuje znaczenie <i>Modlitwy Pańskiej</i>, – ukazuje związek <i>Modlitwy Pańskiej</i> z jednością Ludu Bożego (D.14.5).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– jest przekonany o wartości sakramentaliów dla życia chrześcijańskiego (B.8.a), – okazuje szacunek wobec sakramentaliów (B.8.b), – docenia wartość pobożności ludowej (B.8.c).	Odpowiedź ustna na ocenę. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Auto-refleksja na temat sakramentaliów.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– kształtowanie pobożności maryjnej (A.14.a), – kształtowanie relacji matczynej z Matką Bożą (A.14.a).	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Ocena analizy tekstów biblijnych.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– z szacunkiem odmawia <i>Modlitwę Pańską</i> jako tę, której nauczył Jezus Chrystus (D.14.a), – poprzez wspólne odmawianie <i>Modlitwy Pańskiej</i> jednoczy się ze wspólnotą Kościoła (D.14.b), – swoje codzienne życie uzgadnia z treścią <i>Modlitwy Pańskiej</i> (D.14.c).	Sprawdzenie pracy domowej. Ocena wyników pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Wartościowanie wypowiedzi na temat modlitwy. Ocena postawy uczniów podczas modlitwy.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
29.	Kościół powszechny i partykularny	Zapoznanie z widzialną rzeczywistością Kościoła powszechnego oraz partykularnego. Wzbudzenie troski o rzeczywistość Kościoła powszechnego i partykularnego.	E.8. Podstawy myśli ekumenicznej. Najważniejsze wyznania chrześcijańskie. Wprowadzenie w rzeczywistość Kościoła powszechnego i partykularnego.	– wymienia instytucje składające się na Kościół lokalny, – definiuje, czym jest Kościół, – wskazuje na rolę i pomoc Kościoła w kształtowaniu odpowiedzialnych postaw, – określa, w jaki sposób przyczynia się do rozwoju wiary we własnym środowisku, – wyjaśnia znaczenie poszczególnych struktur Kościoła lokalnego, – uzasadnia potrzebę rozwoju wiary we własnym środowisku.
30.	Charyzmat w Kościele i dla Kościoła	Ukazanie roli charyzmatów dla wspólnoty Kościoła. Kształtowanie postawy otwartości na dary w służbie Kościołowi.	E.10. Charyzmat w Kościele i dla Kościoła.	– wyjaśnia, czym są charyzmaty w Kościele (E.10), – podaje źródło charyzmatów, – wymienia kryteria rozoznawania darów charyzmatycznych, – wymienia charyzmaty (E.10.1), – wyjaśnia specyfikę charyzmatów (E.10.1), – wskazuje na związek między charyzmatem i urzędem w Kościele (E.10.2), – wskazuje rolę charyzmatów w Kościele.
IV. „A bliźniego swego jak siebie samego”				
31.	Szacunek okazywany rodzicom	Ukazanie zobowiązań wynikających z IV przykazania Dekalogu. Kształtowanie postawy odpowiedzialnego wypełniania IV przykazania Bożego.	C.13 IV Przykazanie Boże i jego konsekwencje: – obowiązki chrześcijanina wobec rodziców, przełożonych i państwa; – wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym; – władza w kontekście orędzia Ewangelii.	– wymienia IV przykazanie Boże i jego konsekwencje (C.13), – podaje obowiązki chrześcijanina wobec rodziców, przełożonych i państwa, – określa wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym, – definiuje pojęcia: „miłość”, „wdzięczność”, „szacunek” w kontekście IV przykazania Bożego (C.13.1), – analizuje zadania rodziny w Bożym planie stworzenia (C.13.2), – wymienia obowiązki dzieci wobec rodziców oraz rodziców wobec dzieci, wiążąc je z czcą, jaka należy się samemu Bogu (C.13.3), – omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), – interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), – omawia obowiązki chrześcijanina

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– wyraża wdzięczność Bogu za pomoc Kościoła w kształtowaniu jego wiary, – przyjmuje postawę odpowiedzialności za rozwój wiary w środowisku Kościoła lokalnego, – włącza się w akcje ewangelizacyjne, apostołskie i charytatywne (E.8.e).	Rozmowa z oceną aktywności. Sprawdzenie pracy domowej. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków uczniów. Wartościowanie wypowiedzi indywidualnej. Ocena analizy tekstów biblijnych. Ocena zaangażowania w pracę grupową.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– odkrywa szczególne dary, którymi został obdarzony (E.10.a), – rozwija posiadane zdolności i dary Ducha Świętego w służbie innym (E.10.b).	Ocena analizy tekstów biblijnych i źródłowych. Ocena zaangażowania w pracę grupową. Utrwalenie wiadomości. Ewaluacja. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzenie.	Język polski – Wartości duchowe, moralne i <i>sacrum</i> w tekstach literatury i kultury – Chrystus w literaturze i kulturze – Lektura W. Reymont <i>Chłopi</i> Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne
– przejawia postawę szacunku wobec rodziców i opiekunów (C.13.a), – modli się za rodziców i opiekunów (C.13.b), – okazuje szacunek wobec rządzących i swoich przełożonych (C.13.c).	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania.	Język polski – pojęcia: manipulacja, dezinformacja, postprawda, stereotyp – etyczna ocena elementów erystyki w dyskusji Muzyka – ochrona własności intelektualnej i wizerunku Plastyka – poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za treść i formę własnej twórczości plastycznej Historia – postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów Wiedza o społeczeństwie – historyczny rozwój praw człowieka, specyfika praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony – „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w <i>Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</i> – postawy obywatelskie i role społeczne człowieka

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
				wobec państwa (C.13.6), – uzasadnia wyższość prawa Bożego nad stanowionym (C.13.7).
32.	Poszanowanie godności i życia człowieka	Ukazanie poszanowania godności i życia człowieka. Kształtowanie postawy szacunku wobec życia swojego i bliźniego.	C.14. V Przykazanie Boże i jego konsekwencje: – poszanowanie godności i życia człowieka; – obrona pokoju – grzechy przeciwko życiu.	– wymienia V przykazanie Boże i jego konsekwencje (C.14), – identyfikuje V przykazanie Boże z poszanowaniem godności i życia człowieka, – podaje działania związane z obroną pokoju, – wylicza grzechy przeciwko życiu, – uzasadnia, że Bóg jest Panem życia (C.14.1), – wyjaśnia, że życie ludzkie jest święte (C.14.2), – uzasadnia potrzebę głoszenia wartości życia (C.14.3),

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		– spory światopoglądowe (np. na temat: aborcji, eutanazji, modyfikacji genetycznych, in vitro, związków partnerskich) - Geografia – wpływ działalności człowieka na atmosferę – współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego Ziemi - Podstawy Przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie (korupcja w życiu gospodarczym społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw) - Biologia – problemy społeczne i etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej – wybrane choroby przenoszone drogą płciową oraz ich profilaktyka – zapłodnienie zewnątrz ustrojowe, klonowanie organizmów - Edukacja dla Bezpieczeństwa – skutki spożywania alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce - Wychowanie do życia w rodzinie – prawa i obowiązki małżonków i rodziców; prawa dziecka oraz obowiązki państwa wobec rodziny – cielesność, płciowość, integracja seksualna – odpowiedzialność w przeżywaniu własnej płciowości – odpowiedzialność za sferę seksualną i prokreację – przedmiotowe traktowanie człowieka w dziedzinie seksualnej – profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej – szacunek dla ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci – dziecko z niepełnosprawnością – aspekt medyczny, psychologiczny, społeczny – metody rozpoznawania płodności – antykoncepcja – jej rodzaje i skutki w aspekcie medycznym, psychologicznym i moralnym.
– wykazuje troskę o zdrowie i życie własne oraz innych (C.14.a), – broni zagrożonego życia (C.14.b), – identyfikuje się z wartościami pro life (C.14.c), – angażuje się budowanie i poszanowanie pokoju, modli się o pokój (C.14.d),	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi podczas „burzy mózgów”.	Język polski – pojęcia: manipulacja, dezinformacja, postprawda, stereotyp – etyczna ocena elementów erystyki w dyskusji - Muzyka – ochrona własności intelektualnej i wizerunku - Plastyka – poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za treść i formę własnej twórczości plastycznej - Historia – postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
				– wymienia sposoby poszanowania życia i godności człowieka (zdrowie, badania naukowe, integralność cielesna) (C.14.4), – przedstawia i uzasadnia naukę Kościoła nt. <i>in vitro</i> (C.14.5), – wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6), – podaje przykłady zaangażowania w obronę życia, wartości w życiu człowieka i społeczeństwa (C.14.7), – wymienia i omawia wykroczenia przeciwko V przykazaniu Bożemu (zabójstwo zamierzone, aborcja, eutanazja, samobójstwo) (C.14.10), – podaje argumenty odnoszące się do kary śmierci (C.14.11).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– kształtuje pozytywne relacje z bliźnimi (C.14.e).		Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów Wiedza o społeczeństwie – historyczny rozwój praw człowieka, specyfika praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony – „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w <i>Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</i> – postawy obywatelskie i role społeczne człowieka – spory światopoglądowe (np. na temat: aborcji, eutanazji, modyfikacji genetycznych, in vitro, związków partnerskich) Geografia – wpływ działalności człowieka na atmosferę – współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego Ziemi Podstawy Przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie (korupcja w życiu gospodarczym społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw) Biologia – problemy społeczne i etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej – wybrane choroby przenoszone drogą płciową oraz ich profilaktyka – zapłodnienie zewnątrz ustrojowe, klonowanie organizmów Edukacja dla Bezpieczeństwa – skutki spożywania alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce Wychowanie do życia w rodzinie – prawa i obowiązki małżonków i rodziców; prawa dziecka oraz obowiązki państwa wobec rodziny – cielesność, płciowość, integracja seksualna – odpowiedzialność w przeżywaniu własnej płciowości – odpowiedzialność za sferę seksualną i prokreację – przedmiotowe traktowanie człowieka w dziedzinie seksualnej – profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej – szacunek dla ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci – dziecko z niepełnosprawnością – aspekt medyczny, psychologiczny, społeczny – metody rozpoznawania płodności – antykoncepcja – jej rodzaje i skutki w aspekcie medycznym, psychologicznym i moralnym.

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
33.	Powołanie do czystości	Ukazanie znaczenia cnoty czystości w życiu chrześcijanina. Kształtowanie postawy szacunku wobec płciowości.	C.15. VI i IX Przykazanie Boże: Powołanie mężczyzny i kobiety; – miłość małżeńska, wierność, płodność; powołanie do czystości; dziecko jako dar Boga; wykroczenia przeciwko małżeństwu; homoseksualizm jako problem moralny; – Kościół wobec ideologii <i>gender</i> . – wykroczenia przeciwko małżeństwu.	– przytacza VI i IX przykazanie Boże jako stojące na straży powołania mężczyzny i kobiety oraz realizacji ich miłości małżeńskiej, wierności, płodności (C.15), – identyfikuje VI przykazanie Boże z drogą do realizacji powołania do czystości, – nazywa dziecko darem od Boga, – podaje wykroczenia przeciwko małżeństwu, – podaje, że homoseksualizm jest problemem moralnym, – przytacza stanowisko Kościoła wobec ideologii <i>gender</i>, – opisuje istotę miłości małżeńskiej i jej cechy (C.15.1), – definiuje pojęcia: „wierność”, „czysta miłość”, „wstyd”, „wstydlliwość” (C.15.2), – podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3), – wskazuje związek między seksualnością a godnością ludzką (C.15.4), – przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), – wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.8), – podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.9), – wyjaśnia, że dziecko jest darem Boga i owocem miłości rodziców (C.15.10), – opisuje grzechy przeciw VI i IX przykazaniu (nierząd, prostytutka, gwałt) (C.15.11).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– akceptuje i docenia własną płciowość (C.15.a), – troszczy się o czystość serca (C.15.b), – modli się o czystość serca dla siebie oraz przyszłego współmałżonka (C.15.c), – inspiruje innych do zachowania czystości (C.15.d), – urzeczywistnia w swoim życiu postawę czystości (C.15.e), – akceptuje nauczanie Kościoła odnośnie życia i rodzi- cielstwa (C.15.f), – podejmuje walkę z postawami zagrażającymi szczęściu (C.15.g).	Odpowiedź ustna na ocenę. Ocena zaangażowania w pracę. Wartościująca ocena w czasie dyskusji. Ocena wypowiedzi indywidualnych.	Język polski – pojęcia: manipulacja, dezinformacja, postprawda, stereotyp – etyczna ocena elementów erystyki w dyskusji Muzyka – ochrona własności intelektualnej i wizerunku Plastyka – poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za treść i formę własnej twórczości plastycznej Historia – postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów Wiedza o społeczeństwie – historyczny rozwój praw człowieka, specyfika praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony – „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej – postawy obywatelskie i role społeczne człowieka – spory światopoglądowe (np. na temat: aborcji, eutanazji, modyfikacji genetycznych, in vitro, związków partnerskich) Geografia – wpływ działalności człowieka na atmosferę – współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego Ziemi Podstawy Przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie (korupcja w życiu gospodarczym społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw) Biologia – problemy społeczne i etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej – wybrane choroby przenoszone drogą płciową oraz ich profilaktyka – zapłodnienie zewnątrz ustrojowe, klonowanie organizmów Edukacja dla Bezpieczeństwa – skutki spożywania alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce Wychowanie do życia w rodzinie – prawa i obowiązki małżonków i rodziców; prawa dziecka oraz obowiązki państwa wobec rodziny – cielesność, płciowość, integracja seksualna – odpowiedzialność w przeżywaniu własnej płciowości – odpowiedzialność za sferę seksualną i prokreację – przedmiotowe traktowanie człowieka w dziedzinie

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
34.	Poszanowanie własności prywatnej i społecznej	Ukazanie prawdy VII przykazania Dekalogu. Kształtowanie postawy uczciwości, poszanowania własności prywatnej i społecznej.	C.16. VII i X Przykazanie Boże: Poszanowanie dóbr drugiego człowieka; – własność prywatna i wspólna; – sprawiedliwość i solidarność społeczna; – wpływ ustroju na życie człowieka; – wartość pracy człowieka; – troska o potrzebujących, uchodźców, walka z głodem na świecie.	– podaje treść VII przykazania Bożego (C.16), – definiuje pojęcia: „własność prywatna”, „własność wspólna”, – wylicza wykroczenia przeciwko siódmemu przykazaniu, – podaje, czym jest wartość pracy człowieka, – wymienia działania podejmowane w trosce o: potrzebujących, uchodźców, walką z głodem na świecie, – wyjaśnia, na czym polega przestrzeganie VII przykazania Bożego, – omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3), – wymienia rodzaje własności (C.16.4), – wyjaśnia sens pracy ludzkiej (C.16.7), – omawia i ocenia różne sposoby pozyskiwania dóbr (C.16.8), – określa sposoby kształtowania postawy uczciwości, – podaje przykłady akcji społecznych zwalczających ubóstwo i głód (C.16.9), – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		seksualnej – profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej – szacunek dla ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci – dziecko z niepełnosprawnością – aspekt medyczny, psychologiczny, społeczny – metody rozpoznawania płodności – antykoncepcja – jej rodzaje i skutki w aspekcie medycznym, psychologicznym i moralnym.
– przyjmuje postawę odpowiedzialności za świat stworzony, siebie i drugiego człowieka (C.16.a), – szanuje własność wspólną i prywatną (C.16.b), – angażuje się w pomoc biednym, uchodźcom i potrzebującym (C.16.c), – szanuje ludzką pracę (C.16.d), – kształtuje postawę sprawiedliwości i solidarności społecznej (C.16.e), – troszczy się o dobro wspólne (C.16.f).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej. Odpowiedź ustna na ocenę. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i biblijnego. Opiniowanie wniosków uczniów.	Język polski – pojęcia: manipulacja, dezinformacja, postprawda, stereotyp – etyczna ocena elementów erystyki w dyskusji Muzyka – ochrona własności intelektualnej i wizerunku Plastyka – poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za treść i formę własnej twórczości plastycznej Historia – postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów Wiedza o społeczeństwie – historyczny rozwój praw człowieka, specyfika praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony – „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w <i>Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</i> – postawy obywatelskie i role społeczne człowieka – spory światopoglądowe (np. na temat: aborcji, eutanazji, modyfikacji genetycznych, in vitro, związków partnerskich) Geografia – wpływ działalności człowieka na atmosferę – współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego Ziemi Podstawy Przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie (korupcja w życiu gospodarczym społeczna odpowiedzialność przedsiębiorstw) Biologia – problemy społeczne i etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej – wybrane choroby przenoszone drogą płciową oraz ich profilaktyka – zapłodnienie zewnątrz ustrojowe, klonowanie organizmów Edukacja dla Bezpieczeństwa – skutki spożywania alkoholu, palenia tytoniu, brania

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
35.	Dawać świadectwo prawdy	Pogłębienie prawdy Bożej zawartej w VIII przykazaniu Bożym. Wezwanie do życia w prawdzie i dawania świadectwa prawdzie.	C.17. VIII Przykazanie Boże: Życie w prawdzie; – świadectwa życia w prawdzie: znani ludzie i święci; – odpowiedzialne korzystanie ze środków społecznego przekazu; – wykroczenia przeciw VIII przykazaniu; – prawda i piękno w sztuce.	– przytacza treść VIII przykazania Bożego (C.17), – wymienia świętych, którzy życiem dali świadectwo prawdzie, – odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu, – podaje wykroczenia przeciw VIII przykazaniu Bożemu, – podaje definicje: „prawda”, „krzywooprzysięstwo” (C.17.1), – streszcza naukę Jezusa na temat przysięgania (C.17.2), – rozróżnia interpretację VIII przykazania Bożego w Starym Testamencie od interpretacji w Nowym Testamencie (C.17.3), – podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4), – przedstawia destrukcyjne działania kłamstwa (C.17.5), – ocenia treści informacji w środkach przekazu w kontekście VIII przykazania Bożego (C.17.8).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce Wychowanie do życia w rodzinie – prawa i obowiązki małżonków i rodziców; prawa dziecka oraz obowiązki państwa wobec rodziny – cielesność, płciowość, integracja seksualna – odpowiedzialność w przeżywaniu własnej płciowości – odpowiedzialność za sferę seksualną i prokreację – przedmiotowe traktowanie człowieka w dziedzinie seksualnej – profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej – szacunek dla ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci – dziecko z niepełnosprawnością – aspekt medyczny, psychologiczny, społeczny – metody rozpoznawania płodności – antykoncepcja – jej rodzaje i skutki w aspekcie medycznym, psychologicznym i moralnym.
– kształtuje postawę prawdomówności (C.17.a), – przejawia postawę odpowiedzialności za słowo (C.17.b), – świadomie i z umiarem korzysta ze środków masowego przekazu (C.17.c), – weryfikuje treści otrzymywanych informacji (C.17.d), – odrzuca zachowania niszczące prawdę (C.17.e), – dochowuje powierzonych tajemnic (C.17.f), – kontempluje dzieła sztuki, odnajdując w nich drogę do Boga (C.17.g).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i pracy w grupach. Ocena refleksji nad wezwaniem do życia w prawdzie i dawania świadectwa prawdy. Ewaluacja. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian.	Język polski – pojęcia: manipulacja, dezinformacja, postprawda, stereotyp – etyczna ocena elementów erystyki w dyskusji Muzyka – ochrona własności intelektualnej i wizerunku Plastyka – poszanowanie godności człowieka oraz odpowiedzialność za treść i formę własnej twórczości plastycznej Historia – postawy społeczeństwa polskiego i społeczności międzynarodowej wobec Holokaustu, z uwzględnieniem „sprawiedliwych”, na przykładzie Ireny Sendlerowej, Antoniny i Jana Żabińskich oraz rodziny Ulmów Wiedza o społeczeństwie – historyczny rozwój praw człowieka, specyfika praw i wolności człowieka oraz podstawowe mechanizmy ich ochrony – „zasady ogólne” i katalog praw człowieka zapisane w <i>Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej</i> – postawy obywatelskie i role społeczne człowieka – spory światopoglądowe (np. na temat: aborcji, eutanazji, modyfikacji genetycznych, in vitro, związków partnerskich) Geografia – wpływ działalności człowieka na atmosferę – współodpowiedzialność za stan środowiska przyrodniczego Ziemi Podstawy Przedsiębiorczości – zachowania etyczne i nieetyczne w biznesie (korupcja w życiu gospodarczym społeczna

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
V. Wyobrażenia miłosierdzia				
36.	Jezus Chrystus obliczem miłosier- dzia Ojca	Ukazanie nowego oblicza miłosierdzia jako najważniejszego przymiotu Boga i sposobów jego realizacji we współczesnym świecie. Kształtowanie postawy miłosierdzia wobec bliźnich.	A.25. Miłosierdzie – przymiot i dar Boga. Odpowiedź człowieka na Boże Miłosierdzie.	– nazywa miłosierdzie przymiotem i darem Boga (A.25), – podaje, jaka jest odpowiedź człowieka na Boże Miłosierdzie, – przytacza teksty z Pisma Świętego mówiące o Bogu Miłosiernym, – wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2), – wymienia formy kultu Bożego Miłosierdzia (A.25.4), – wyjaśnia znaczenie pojęcia: „miłosierdzie”, – dowodzi, że człowiek potrzebuje Bożego Miłosierdzia.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		odpowiedzialność przedsiębiorstw) Biologia – problemy społeczne i etyczne związane z rozwojem inżynierii genetycznej – wybrane choroby przenoszone drogą płciową oraz ich profilaktyka – zapłodnienie zewnątrz ustrojowe, klonowanie organizmów Edukacja dla Bezpieczeństwa – skutki spożywania alkoholu, palenia tytoniu, brania dopalaczy i narkotyków przez młodzież w Polsce Wychowanie do życia w rodzinie – prawa i obowiązki małżonków i rodziców; prawa dziecka oraz obowiązki państwa wobec rodziny – cielesność, płciowość, integracja seksualna – odpowiedzialność w przeżywaniu własnej płciowości – odpowiedzialność za sferę seksualną i prokreację – przedmiotowe traktowanie człowieka w dziedzinie seksualnej – profilaktyka przedwczesnej inicjacji seksualnej – szacunek dla ludzkiego życia od poczęcia do naturalnej śmierci – dziecko z niepełnosprawnością – aspekt medyczny, psychologiczny, społeczny – metody rozpoznawania płodności – antykoncepcja – jej rodzaje i skutki w aspekcie medycznym, psychologicznym i moralnym.
– wyraża Bogu wdzięczność za dar miłosierdzia (A.25.a), – świadomie włącza się w sprawowanie różnych form kultu Bożego Miłosierdzia (A.25.b), – stara się praktykować miłosierdzie w codziennych relacjach z ludźmi (A.25.c), – angażuje się w działalność organizacji charytatywnych (A.25.d).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej. Odpowiedź ustna na ocenę. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego. Ocena refleksji nad kształtowaniem właściwych postaw miłosierdzia wobec bliźnich.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa Geografia – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o Społeczeństwie – pomoc humanitarna

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
37.	„Potrzeba nowej wyobraźni miłosierdzia...”	Ukazanie realizacji miłosierdzia we współczesnym świecie. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za osoby potrzebujące pomocy.	A.25. Miłosierdzie – przymiot i dar Boga. Odpowiedź człowieka na Boże Miłosierdzie.	– definiuje miłosierdzie jako przymiot i dar Boga (A.25), – wymienia rodzaje działań podejmowanych jako odpowiedź na Boże Miłosierdzie, – definiuje pojęcia: „miłosierdzie” i „wyobraźnia miłosierdzia” (A.25.1), – wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2), – wyjaśnia, jakie działania należy podjąć na rzecz potrzebujących, – przedstawia formy kultu Bożego Miłosierdzia (A.25.4), – podaje przykłady świętych świadków Bożego Miłosierdzia (A.25.5).
38.	Miłosierdzie i sprawiedliwość Boża	Ukazanie tajemnicy grzechu w aspekcie daru wolności oraz uświadomienie miłości i miłosierdzia Boga względem człowieka. Ukazanie znaczenia cnoty sprawiedliwości w życiu chrześcijańskim. Kształtowanie postawy odpowiedzialnego korzystania z wolności i postawy synowskiego zaufania.	A.25. Miłosierdzie – przymiot i dar Boga. Odpowiedź człowieka na Boże Miłosierdzie.	– nazywa Miłosierdzie przymiotem i darem Boga.(A.25), – przytacza plan Boga względem człowieka, – podaje skutki grzechu pierworodnego, – wymienia konsekwencje grzechu śmiertelnego, – odnosi prawdę o wszechmocy Boga do prawdy o ludzkiej wolności i jej konsekwencjach (A.7.3), – wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2), – przytacza teksty biblijne dotyczące sprawiedliwości, – wyjaśnia, na czym polega sprawiedliwość w życiu człowieka, – charakteryzuje, w czym powinno się przejawiać nawrócenie człowieka.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– wyraża Bogu wdzięczność za dar miłosierdzia (A.25.a), – świadomie włącza się w sprawowanie różnych form kultu Bożego Miłosierdzia (A.25.b), – stara się praktykować miłosierdzie w codziennych relacjach z ludźmi, (A.25.c), – angażuje się w działalność organizacji charytatywnych (A.25.d).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej i podczas „burzy mózgów”. Odpowiedź ustna na ocenę. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i biblijnego. Ocena refleksji nad kształtowaniem odpowiedzialności za osoby potrzebujące pomocy. Opiniowanie wniosków uczniów.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa Geografia – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o Społeczeństwie – pomoc humanitarna
– rozwija w sobie postawę wiary i zaufania Bogu (A.7.a), – kształtuje umiejętność odpowiedzialnego korzystania z wolności i postawę synowskiego zaufania (A.7.b), – wyraża Bogu wdzięczność za dar miłosierdzia (A.25.a).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej. Odpowiedź ustna na ocenę. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i pracy w grupach. Opiniowanie wniosków uczniów.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa Geografia – zróżnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o Społeczeństwie – pomoc humanitarna

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
39.	Życie i działalność świadków miłosierdzia	Ukazanie nowego oblicza miłosierdzia i sposobów jego realizacji we współczesnym świecie. Kształtowanie postawy wrażliwości na osoby potrzebujące wsparcia.	A.25. Miłosierdzie – przymiot i dar Boga. Odpowiedź człowieka na Boże Miłosierdzie.	– nazywa miłosierdzie przymiotem i darem Boga (A.25), – podaje przykłady odpowiedzi człowieka na Boże Miłosierdzie, – podaje przykłady świętych świadków Bożego Miłosierdzia (A.25.5), – wskazuje, kto jest przedmiotem szczególnej troski Kościoła, – wybiera sposób działania na rzecz osób potrzebujących.
40.	Odkrywanie dróg pomocy ludziom potrzebującym we współczesnym świecie	Ukazanie zaangażowania chrześcijan w sprawy społeczne w duchu Ewangelii. Kształtowanie umiejętności diagnozowania problemów ludzi potrzebujących.	Troska o potrzebujących, uchodźców, walka z głodem na świecie. Problemy współczesnego świata. Nowe sposoby pomocy ludziom potrzebującym.	– podaje działania podejmowane w trosce o potrzebujących, uchodźców (A.25), – wymienia organizacje kościelne wspierające potrzebujących, – przytacza działania w walce z głodem na świecie (A.25), – objaśnia, jaką postawę powinniśmy przyjąć wobec bliźniego cierpiącego niedostatek, – wskazuje, komu Kościół udziela pomocy, – podaje przykłady akcji społecznych zwalczających ubóstwo i głód (C.16.9), – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– stara się praktykować miłosierdzie w codziennych relacjach z ludźmi (A.25.c), – angażuje się w działalność organizacji charytatywnych (A.25.d), – okazuje wdzięczność Bogu za otrzymane dobra (D.6.a).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej. Odpowiedź ustna na ocenę. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i pracy w grupach. Ocena refleksji nad kształtowaniem postawy wrażliwości na osoby potrzebujące wsparcia. Opiniowanie wniosków uczniów.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa Geografia – różnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o Społeczeństwie – pomoc humanitarna
– stara się praktykować miłosierdzie w codziennych relacjach z ludźmi (A.25.c), – angażuje się w działalność organizacji charytatywnych (A.25.d), – okazuje wdzięczność Bogu za otrzymane dobra (D.6.a), – dostrzega problem ludzi potrzebujących, uchodźców, emigrantów oraz dramat głodu na świecie, – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w pomoc osobom potrzebującym w duchu Ewangelii, – podaje przykłady akcji społecznych, które bezpośrednio pomagają osobom żyjącym w ubóstwie, – angażuje się w pomoc biednym, uchodźcom i potrzebującym we własnym środowisku, – troszczy się o dobro wspólne.	Odpowiedź ustna na ocenę. Indywidualna ocena analizy tekstu źródłowego i pracy w grupach. Opiniowanie wniosków uczniów. Ewaluacja. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa Geografia – różnicowanie jakości życia człowieka w wybranych regionach i krajach świata Wiedza o Społeczeństwie – pomoc humanitarna

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
VI. Zaangażowanie Kościoła w problemy świata				
41.	Obecność chrześcijan w świecie – Katolicka Nauka Społeczna	Ukazanie nauczania Kościoła na temat równości, solidarności oraz dobra wspólnego w społeczeństwie. Kształtowanie umiejętności oceny mechanizmów powstawania nierówności społecznej oraz dyskryminacji.	E.4. Kościół wobec wyzwania oświecenia i rewolucji francuskiej. Narodziny katolickiej nauki społecznej.	– przytacza pojęcie: „dobra wspólne” (E.12), – definiuje zasady: pomocniczości i solidarności (E.12.3), – wylicz zasady Katolickiej Nauki Społecznej, – wyjaśnia, czym jest dobro wspólne (E.12.1), – definiuje działalność polityczno-społeczną jako dążenie do dobra wspólnego (E.12.2), – wymienia skutki braku poszanowania dobra wspólnego w życiu społecznym (E.12.4), – objaśnia działania pierwszych chrześcijan na rzecz dobra wspólnego, – używa poprawnie terminów: „niewolnictwo”, „niesprawiedliwość społeczna”, – wyjaśnia, do czego zobowiązane są władze polityczne.
42.	Chrześcijańin wobec pracy	Ukazanie wartości i sensu pracy. Kształtowanie postawy rzetelnego i uczciwego wypełniania obowiązków związanych z wykonywaniem pracy.	C.16. VII i X Przykazanie Boże: Poszanowanie dóbr drugiego człowieka; – własność prywatna i wspólna; – sprawiedliwość i solidarność społeczna; – wpływ ustroju na życie człowieka; – wartość pracy człowieka; – troska o potrzebujących, uchodźców, walka z głodem na świecie E.11. Wspólnotowy charakter powołania osoby ludzkiej.	– definiuje pojęcie: „praca” w świetle nauczania Kościoła, – wymienia, jakie obowiązki ma państwo wobec obywatela w sferze zarobkowej, – podaje, że VII i X przykazanie Boże odnosi się do poszanowania dóbr drugiego człowieka: własności prywatnej i wspólnej, sprawiedliwości i solidarności społecznej, wartości pracy człowieka i troski o potrzebujących (C.16), – wskazuje, że praca łączy się ze wspólnotowym charakterem powołania osoby ludzkiej (E.11), – streszcza wybrane teksty z encykliki Laborem exercens Jana Pawła II, – wyjaśnia, jakie wartości niesie praca, – wnioskuje, jakie zadania wpływają z obowiązku pracy, – redaguje artykuł o wartości pracy w życiu młodego człowieka, – wyjaśnia sens pracy ludzkiej (C.16.7),

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– szanuje i pomnaża dobro wspólne (E.12.a), – wykazuje wrażliwość na potrzeby ludzi znajdujących się w trudnej sytuacji społeczno-ekonomicznej (E.12.b).	Wartościowanie wypowiedzi w czasie rozmowy kierowanej i pogadanki. Indywidualna ocena analizy tekstu biblijnego i pracy w grupach. Opiniowanie wniosków uczniów.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jako-bińskiego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów millenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– stara się poznać historię Kościoła (E.3.a), – okazuje szacunek dla historii Kościoła (E.5.a).	Ocena pracy domowej, aktywność uczniów, ocena indywidualnych wypowiedzi, autorefleksja.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jako-bińskiego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów millenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
				– omawia i ocenia różne sposoby pozyskiwania dóbr (C.16.8), – charakteryzuje uczestnictwo chrześcijanina w życiu społecznym (E.11.1).
43.	Uczestnictwo chrześcijanina w kulturze i mediach	Ukazanie roli sztuki sakralnej i mediów w życiu chrześcijanina. Wyjaśnienie, w jaki sposób człowiek może kształtować życie społeczne i religijne. Kształtowanie postawy wrażliwości na piękno sztuki sakralnej i odpowiedzialnego korzystania ze środków masowego przekazu.	C.13. Wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym. E.6. Wkład Kościoła w Polskę w rozwój nauki, szkolnictwa, wychowania i opieki społecznej.	– podaje, że prawo Boże jest ponad prawem stanowionym (C.13), – przytacza przykłady wkładu Kościoła w Polskę w rozwój: nauki, szkolnictwa, wychowania i opieki społecznej (E.6), – definiuje, czym są media, – wymienia rodzaje mediów, – wyjaśnia rolę sztuki sakralnej i mediów w życiu społecznym i religijnym, – objaśnia, jak właściwie korzystać ze sztuki i mediów, – charakteryzuje podstawowe techniki i postawy obrony przed manipulacją, – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), – przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5), – ocenia treści informacji w środkach przekazu w kontekście VIII przykazania Bożego (C.17.8).
44.	Okazywanie miłości tym, którzy się zagubili	Ukazanie prawdy, że spotkanie z Bogiem prowadzi do wewnętrznej przemiany człowieka. Wyjaśnienie, w jaki sposób człowiek może kształtować życie społeczne i religijne. Kształtowanie postawy miłości względem tych ludzi, którzy się zagubili.	C.7. Pojęcie grzechu. Teologiczne rozróżnienie grzechów.	– wymienia współczesne zagrożenia życia ludzkiego, – definiuje pojęcia: „grzech”, „przebaczenie” (C.7.1), – objaśnia, czym jest miłość Boga do człowieka, – wyjaśnia cel działalności charytatywnej Kościoła, – uzasadnia potrzebę okazywania miłości ludziom, którzy się zagubili, – opisuje naturę grzechu jako nieposłuszeństwo człowieka wobec Boga (C.7.2), – redaguje modlitwę za tych, którzy się zagubili.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– kształtuje postawę prawdomówności (C.17.a), – przejawia postawę odpowiedzialności za słowo (C.17.b), – weryfikuje treści otrzymywanych informacji (C.17.d), – odrzuca zachowania niszczące prawdę (C.17.e), – dochowuje powierzonych tajemnic (C.17.f), – przyjmuje postawę wrażliwości na piękno sztuki sakralnej i odpowiedzialności za właściwe korzystanie z mediów.	Ocena poprawności odpowiedzi ustnych. Wartościowanie analizy tekstu źródłowego. Opiniowanie pracy przed grupą. Opiniowanie wypowiedzi w czasie analizy tekstów źródłowych.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinistycznego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– ma świadomość własnej grzeszności (C.7.a), – unika sytuacji do popełnienia grzechu (C.7.b), – dba o życie w łasce uświęcającej, wykazuje się odwagą w reagowaniu na zło (C.7.c), – przyjmuje odpowiedzialność za świadczenie pomocy potrzebującym.	Ocena poprawności odpowiedzi ustnych. Wartościowanie analizy tekstu źródłowego. Opiniowanie pracy przed grupą. Ocena dyskusji na temat dróg poznania Boga. Ocena pracy w grupach.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinistycznego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
45.	Stosunek Kościoła do państwa	Ukazanie relacji istniejących pomiędzy państwem – władzą a Kościołem. Kształtowanie postawy zaangażowania się na rzecz służby Ojczyźnie.	E.7. Najważniejsze fakty i postaci z historii Kościoła w Polsce w okresie niewoli narodowej oraz w XX wieku.	– podaje, kim jest człowiek w świetle tajemnicy Objawienia, – definiuje pojęcia: „państwo”, „władza”, „autonomia”, – przytacza stanowisko Jezusa wobec władzy, – wskazuje, że Bóg ustanowił władzę, – uzasadnia, dlaczego Kościół poddaje ocenie moralnej postępowanie władzy, – wyjaśnia, jaką rolę pełni Kościół w życiu społecznym narodu, – dowodzi o potrzebie tworzenia władzy państwowej, – stwierdza potrzebę pomocy i wzajemnego dialogu między Kościołem a państwem, – wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4).
46.	„Ty jesteś Piotr, czyli Skalą...” – rola Soboru Watykańskiego I	Zapoznanie z dziełem I Soboru Watykańskiego. Ukazanie dzieła I Soboru Watykańskiego jako szansy rozwoju Kościoła. Kształtowanie postawy szacunku dla historii Kościoła. Rozwijanie umiejętności oceniania faktów historycznych i ich znaczenia dla Kościoła.	E.5. I Sobór Watykański. Nauczanie II Soboru Watykańskiego; współczesne życie zakonne; posoborowe nauczanie papieskie.	– wyjaśnia pojęcia: „Sobór”, „Państwo Kościelne”, „Watykan”, – wymienia osiągnięcia Soboru Watykańskiego I (E.5.1), – podaje datę zwołania Soboru Watykańskiego I, – wskazuje na ciągłość działania Boga w dziejach świata i człowieka, – uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia, – przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas Soboru Watykańskiego I (E.5.1), – wyjaśnia, kiedy biskupom, jako następcom Apostołów, przysługuje nieomyślność.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		– postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci - Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– z szacunkiem odnosi się do Kościoła w Polsce (E.7.a), – angażuje się w rozwój i działalność Kościoła (E.7.b), – występuje w obronie Kościoła w Polsce (E.7.c), – przyjmuje odpowiedzialność za to, jaka jest władza, – ocenia swoją postawę wobec państwa i Kościoła.	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Analiza oceniająca podczas słuchania wykładu. Obserwacja oceniająca pracę w grupach. Ocena wyników pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności podczas „burzy mózgów”. Praca domowa.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinistycznego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberię – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci - Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– stara się poznać historię Kościoła, – okazuje szacunek dla historii Kościoła, – modli się w intencji Kościoła na całym świecie (E.5.a), – uwzględnia naukę soborów w swoim życiu (E.5.c).	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie pogadanki. Analiza oceniająca podczas słuchania wykładu. Rozmowa z oceną aktywności.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinistycznego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberię – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
47.	Czasy wielkich papieży – Leon XIII. Historia Modlitwy do św. Michała Archaniola	Ukazanie postaci papieża Leona XIII ze szczególnym uwzględnieniem ułożonej przez niego <i>Modlitwy do św. Michała Archaniola</i> . Kształtowanie postawy odpowiedzialności za rozwój wiary.	E.4. Kościół wobec wyzwania oświecenia i rewolucji francuskiej. Narodziny katolickiej nauki społecznej. E.5. I Sobór Watykański. Nauczanie II Soboru Watykańskiego; współczesne życie zakonne; posoborowe nauczanie papieskie. <i>Treść Modlitwy do św. Michała Archaniola.</i>	– przytacza historię powstania Katolickiej Nauki Społecznej (E.4.), – definiuje kim jest papież, – podaje treść <i>Modlitwy do św. Michała Archaniola</i> , – określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła (E.4.4), – przytacza najważniejsze fakty z życia i działalności papieża Leona XIII i streszcza jego nauczanie (E.5.3), – opowiada historię powstania <i>Modlitwy do św. Michała Archaniola</i> .
48.	Główne postacie Kościoła polskiego w okresie niewoli i czasu międzywojennego	Ukazanie głównych postaci Kościoła polskiego w okresie niewoli i czasu międzywojennego. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za Kościół.	E.7. Najważniejsze fakty i postaci z historii Kościoła w Polsce w okresie niewoli narodowej oraz w XX wieku.	– przytacza działania Kościoła w Polsce wobec wyzwania czasów rozbiorów, – wymienia przedstawicieli Kościoła w czasach zaborów oraz okresu międzywojennego, – podaje, że miłość Ojczyzny wyraża się z Dekalogu, – charakteryzuje postacie Kościoła z czasów zaborów oraz okresu międzywojennego, – wyjaśnia, dlaczego patriotyzm jest obowiązkiem moralnym każdego chrześcijanina, – uzasadnia, na czym polega właściwie pojmowany patriotyzm.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– troszczy się o wzrost swojej wiary (E.4.a), – pogłębia swoją wiedzę o Kościele (E.4.b), – zajmuje stanowisko w ocenie kart z dziejów Kościoła (E.4.c), – modli się w intencji Kościoła na całym świecie (E.5.a).	Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Analiza oceniająca podczas słuchania wykładu. Obserwacja oceniająca pracę w grupach. Ocena wyników pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności. Praca domowa.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinistycznego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– troszczy się o wzrost swojej wiary (E.4.a), – pogłębia swoją wiedzę o Kościele (E.4.b), – zajmuje stanowisko w ocenie kart z dziejów Kościoła (E.4.c), – modli się w intencji Kościoła na całym świecie (E.5.a).	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Analiza oceniająca podczas słuchania wykładu. Obserwacja oceniająca pracę w grupach. Ocena wyników pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinistycznego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80.

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
49.	Drogi odnowy Kościoła – Sobór Watykański II	Ukazanie przebiegu i ogólnych postanowień Soboru Watykańskiego II. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za dzieło odnowy Kościoła. Ukazanie faktów historycznych zmieniających bieg wydarzeń jako szansy rozwoju Kościoła. Rozwijanie umiejętności oceniania faktów historycznych i ich znaczenia dla Kościoła.	E.5. I Sobór Watykański. Nauczanie II Soboru Watykańskiego; współczesne życie zakonne; posoborowe nauczanie papieskie.	– podaje definicję „Soboru”, – wymienia dokumenty Soboru Watykańskiego II, – objaśnia hasło soborowe: „Aggior-namento”, – charakteryzuje przebieg Soboru, – określa wkład papieża Jana XXIII i Pawła VI w dzieło soborowe, – wskazuje, że szukając wiedzy w nauczaniu soborowym, może rozwiązać nurtujące go problemy życiowe, – stwierdza, że dzięki nauczaniu soborowemu może lepiej pełnić posłannictwo Chrystusa i Kościoła, – ocenia, po jaką lekturę sięga, by lepiej poznać Kościół Jezusa Chrystusa, – przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas II Soboru Watykańskiego (E.5.1).
50.	Umacniać braci w wierze – pontyfikaty św. Jana Pawła II, Benedykta XVI i Franciszka	Ukazanie pontyfikatu Jana Pawła II, Benedykta XVI, Franciszka w nurcie postanowień Soboru Watykańskiego II. Kształtowanie postawy wiary we współczesnym świecie. Rozwijanie umiejętności oceniania faktów historycznych i ich znaczenia dla Kościoła.	A.22. Kościół jeden, święty, powszechny i apostołski. Powołanie i odpowiedzialność Papieża, biskupów, prezbiterów, świeckich i osób konsekrowanych. E.5. I Sobór Watykański. Nauczanie II Soboru Watykańskiego; współczesne życie zakonne; posoborowe nauczanie	– przytacza wydarzenia, które papież określa mianem: „grzechów Kościoła”, – podaje dokumenty, które powstały w myśl założeń Soboru Watykańskiego II, – podaje fakty dotyczące posoborowego nauczania papieskiego (A.22), – wskazuje na realizację powołania i odpowiedzialność papieża, – wymienia sposoby zaangażowania świeckich w życie Kościoła, – przytacza najważniejsze fakty z życia i działalności posoborowych papieża i streszcza ich nauczanie (E.5.3), – charakteryzuje Kościół otwarty na problemy współczesnego świata,

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		– wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci - Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– modli się w intencji Kościoła na całym świecie (E.5.a), – uwzględnia naukę soborów w swoim życiu (E.5.c), – przyjmuje postawę odpowiedzialności za dzieło odnowy Kościoła.	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej (konferencji medialnej). Obserwacja oceniająca pracę w grupach. Ocena wyników pracy w grupach.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinińskiego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci - Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– utożsamienia się ze wspólnotą Kościoła (A.22.a), – modli się w intencji Kościoła na całym świecie (E.5.a), – ocenia, jak przyjmuje i realizuje nauczanie papieża, – przyjmuje postawę odpowiedzialności za dzieło odnowy Kościoła i rozwój swojej wiary.	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Obserwacja oceniająca pracę w grupach. Ocena wyników pracy w grupach. Rozmowa z oceną aktywności.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobinińskiego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80.

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
			papieskie.	– wskazuje najważniejsze wydarzenia pontyfikatu Jana Pawła II i tezy jego nauczania, – określa, z jakich dokumentów Kościoła oraz nauczania papieży może korzystać, aby rozwijać swoją wiarę, – proponuje, w jaki sposób może zaangażować się w odnowę Kościoła w świecie.
51.	Uczestnictwo chrześcijanina w życiu narodu	Ukazanie wartości służby jako postawy właściwej dla chrześcijanina. Kształtowanie postawy odpowiedzialności za los Ojczyzny.	E.6. Kościół w życiu narodu polskiego (temat przekrojowy; treści szczegółowe z punktu E.6 zostały zawarte w innych jednostkach tematycznych w kl. I i II).	– definiuje słowo: „patriotyzm”, – wyjaśnia postawę służby na wybranych przykładach, – charakteryzuje znaczenie uczestnictwa chrześcijanina w życiu narodu.
52.	„Taki Prymas zdarza się raz na tysiąc lat”	Ukazanie postaci Prymasa Tysiąclecia – kardynała Stefana Wyszyńskiego oraz jego zasług dla Kościoła i narodu polskiego. Kształtowanie postawy patriotyzmu. Wyjaśnienie, w jaki sposób człowiek może kształtować życie społeczne	E.7. Najważniejsze fakty i postaci z historii Kościoła w Polsce w okresie niewoli narodowej oraz w XX wieku F.1. Świadectwo chrześcijańskiego życia warunkiem głoszenia Ewangelii.	– wymienia najważniejsze wydarzenia z życia kardynała Stefana Wyszyńskiego, – podaje fakty i postaci z historii Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7), – podaje, że świadectwo chrześcijańskiego życia warunkiem głoszenia Ewangelii. (F.1), – streszcza słowa Chrystusa o prześladowaniach Kościoła, – określa sytuację społeczno-polityczną w Polsce po II wojnie światowej, – charakteryzuje rolę kardynała Stefana Wyszyńskiego jako budowniczego i obrońcy Kościoła,

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		– wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– przyjmuje odpowiedzialność za kształtowanie postawy służby w swoim życiu, – ocenia swoje uczestnictwo w życiu narodu, – planuje swoją działalność dla dobra Ojczyzny.	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Rozmowa z oceną aktywności. Praca domowa.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobini – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– z szacunkiem odnosi się do Kościoła w Polsce (E.7.a), – angażuje się w rozwój i działalność Kościoła w Polsce (E.7.b), – występuje w obronie Kościoła w Polsce (E.7.c), – daje świadectwo swojej wiary (F.1.a), – przyjmuje odpowiedzialność za swoje postępowanie	Ocena analizy tekstu źródłowego. Wartościowanie wypowiedzi w trakcie rozmowy kierowanej. Analiza oceniająca podczas czytania z podziałem na role. Obserwacja oceniająca pracę w zespołach. Rozmowa z oceną aktywności. Praca domowa.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jacobini – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
		i religijne. Przedstawienie postaci historycznych, które kształtowały nowe oblicze Kościoła. Rozwijanie umiejętności oceniania faktów historycznych i ich znaczenia dla Kościoła.		– wskazuje na kardynała Stefana Wyszyńskiego jako wychowawcę i męża stanu, – wyjaśnia, na czym polega świadectwo chrześcijańskiego życia (F.1.1), – wyjaśnia, że świadectwo jest podstawowym sposobem głoszenia Ewangelii (F.1.2), – uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3).
53.	Prawda w życiu osobistym i społecznym. Błogosławiony Ksiądz Jerzy Popiełuszko	Ukazanie postaci bł. ks. Jerzego Popiełuszki jako głosiciela prawd ewangelicznych. Ukazanie faktów historycznych zmieniających bieg wydarzeń jako szansy rozwoju Kościoła. Wyjaśnienie, w jaki sposób człowiek może kształtować życie społeczne i religijne. Przedstawienie postaci historycznych, które kształtowały nowe oblicze Kościoła. Kształtowanie postawy odwagi i męstwa w wyznawaniu wiary.	C.17. VIII Przykazanie Boże: Życie w prawdzie; – świadectwa życia w prawdzie: znani ludzie i święci; – odpowiedzialne korzystanie ze środków społecznego przekazu.	– nazywa, czym jest męczeństwo, – wymienia przyczyny zniewolenia człowieka, – podaje przykład świadectwa życia w prawdzie: znani ludzie i święci (C.17), – ilustruje działalność bł. ks. Jerzego Popiełuszki, – wyjaśnia słowa: „zło dobrem zwyciężaj”, – uzasadnia potrzebę modlitwy o trwanie w prawdzie i wolności, – wskazuje na postać błogosławionego jako wzoru życia chrześcijańskiego, – stwierdza, że w wyznawaniu wiary istotna jest postawa odwagi i męstwa, – podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4), – przedstawia destrukcyjne działania kłamstwa (C.17.5).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
we wspólnocie parafialnej.		– rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– kształtuje postawę prawdomówności (C.17.a), – przejawia postawę odpowiedzialności za słowo (C.17.b), – odrzuca zachowania niszczące prawdę (C.17.e), – dochowuje powierzonych tajemnic (C.17.f), – ocenia, co czyni dla umocnienia wewnętrznej wolności, – podejmuje modlitwę o trwanie w prawdzie i wolności, – przyjmuje postawę odpowiedzialności za trwanie w prawdzie i wolności oraz dawanie świadectwa wiary, – odpowiedzialnie korzysta ze środków społecznego przekazu.	Opiniowanie wypowiedzi w czasie analizy tekstów źródłowych. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena efektów pracy w grupach. Sprawozdanie notatek ucznia.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jakobińskiego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
54.	Świadectwo chrześcijańskiego życia	Ukazanie sylwetek młodych ludzi dających świadectwo wiary. Kształtowanie postawy odważnego wyznawania wiary.	F.1. Świadectwo chrześcijańskiego życia warunkiem głoszenia Ewangelii.	– wymienia, jakimi cechami powinien odznaczać się uczeń Chrystusa, – podaje, że świadectwo chrześcijańskiego jest życia warunkiem głoszenia Ewangelii (F.1), – wyjaśnia, na czym polega świadectwo chrześcijańskiego życia (F.1.1), – wyjaśnia, że świadectwo jest podstawowym sposobem głoszenia Ewangelii (F.1.2), – uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3).
VII. „Wielbi dusza moja Pana” (Łk 1,46)				
55.	Adwent – czas refleksji i zadumy	Ukazanie prawdy o okresie Adwentu jako czasu przygotowania na przyjście Mesjasza. Kształtowanie postawy troski o pogłębienie wiary.	B.3. Istota roku liturgicznego. Układ roku liturgicznego. Niedziela jako czas świętowania z Panem Bogiem i rodziną.	– definiuje termin: „Adwent”, – podaje istotne treści liturgii okresu Adwentu (B.3), – wyjaśnia znaczenie Adwentu, – określa elementy przygotowania na przyjście Mesjasza, – uzasadnia potrzebę stałego pogłębiania wiary, – wskazuje wartości wynikające z postawy czuwania w oczekiwaniu na przyjście Mesjasza, – omawia istotę okresu Adwentu (B.3.1).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– daje świadectwo swojej wiary (F.1.a), – przyjmuje odpowiedzialność za życie zgodne z zasadami Ewangelii.	Opiniowanie wypowiedzi w czasie analizy tekstów źródłowych. Odpowiedź ustna na ocenę. Rozmowa z oceną aktywności. Powtórzenie wiadomości. Ewaluacja. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian.	Historia – problem biedy we współczesnym świecie, ze szczególnym uwzględnieniem państw Południa – Komisja Edukacji Narodowej – etapy rewolucji francuskiej i specyfika okresu jakobińskiego – działalność Polaków w czasie zesłania na Syberii – postawy polskiego społeczeństwa wobec polityki niemieckich i sowieckich okupantów oraz przykłady heroizmu Polaków, w tym: Witolda Pileckiego, Maksymiliana Marii Kolbego – terror stalinowski w Polsce; formy i skutki prześladowania Kościoła katolickiego – znaczenie obchodów milenijnych w roku 1966, z uwzględnieniem roli prymasa Stefana Wyszyńskiego – rola papieża Jana Pawła II i jego wpływ na przemiany w Polsce i krajach sąsiednich – polityka władz PRL względem Kościoła w latach 80. – wpływ Kościoła katolickiego na ruch społeczny Polaków – postawy Polaków wobec stanu wojennego, formy oporu społecznego oraz rola ks. Jerzego Popiełuszki i okoliczności jego śmierci Wiedza o Społeczeństwie – modele relacji państwo – Kościół i stosunki Rzeczypospolitej Polskiej z Kościołem katolickim
– angażuje się w obchody roku liturgicznego (B.3.a), – pogłębia więź z Chrystusem (B.3.b), – ocenia swoje przygotowanie na przyjęcie Mesjasza.	Opiniowanie wypowiedzi indywidualnych podczas metody skojarzeń. Rozmowa z oceną aktywności. Ocena odpowiedzi na pytania. Wartościowanie wniosków uczniów.	Język polski – Gatunki literackie – Literackie środki wyrazu artystycznego – Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury – Teksty literatury i kultury Filozofia – Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka – Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych Język łaciński – Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki Muzyka – Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie) – Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia jako obszary praktycznego zastosowania multimedialnych z użyciem muzyki – Religia jako obszar stosowania multimedialnych z użyciem muzyki Historia muzyki – Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
56.	Uroczystość Bożego Narodzenia	Ukazanie wydarzeń związanych z Bożym Narodzeniem i ich kontekstu. Kształtowanie postawy wdzięczności Bogu za narodzenie Jezusa i owocnego przeżywania Świąt Bożego Narodzenia.	A.13. Bóg stał się człowiekiem. Jezus – prawdziwy Bóg i prawdziwy człowiek. A.15. Boże Narodzenie, dziecięstwo i życie ukryte Jezusa.	– przytacza treści ukazujące prawdę o Bożym Narodzeniu (A.15), – podaje, że Bóg stał się człowiekiem (A.13), – wskazuje, że Jezus jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem (A.13), – wyjaśnia, od czego zależy owocne przeżycie Bożego Narodzenia, – wskazuje wypełnienie zapowiedzi Starego Testamentu w Jezusie Chrystusie (A.13.1), – wymienia motywy przyjścia Boga na ziemię (A.13.2), – omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		związana z rozwojem chrześcijaństwa – <i>Chorał gregoriański</i> • powstanie • związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz) • formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, anty-fona, msza, dramat liturgiczny (misterium) – Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (<i>Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie</i> i in.) – Twórcy muzyki sakralnej – Muzyka kościelna (msza i jej stałe części) – Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska Plastyka – Dziedzictwo narodowe i regionalne – Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy – Religia jako obszar zastosowania multimediów; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat; krytyczna ocena materiałów multimedialnych Historia sztuki – Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki – Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych – Sakralna funkcja dzieł sztuki – Ikonografia chrześcijańska Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę Wychowanie do życia w rodzinie – Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie
– uznaje w Jezusie Boga (A.13.b), – przygotowuje się do owocnego przeżywania Świąt Bożego Narodzenia (A.15.a), – przyjmuje odpowiedzialność za kształtowanie postawy wdzięczności Bogu za dar Jego Syna, – ocenia swoją postawę względem przeżywania świąt Bożego Narodzenia.	Opiniowanie wypowiedzi uczniów. Ocena zaangażowania w pracę grupową. Rozmowa z oceną aktywności.	Język polski – Gatunki literackie – Literackie środki wyrazu artystycznego – Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury – Teksty literatury i kultury Filozofia – Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka – Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych Język łaciński – Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki Muzyka – Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie) – Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
57.	Wielko- postne nawróce- nie, czyli „zmiana kierunku”	Ukazanie tajemni- cy i istoty Wielkie- go Postu. Egzystencjalna interpretacja tekstów biblij- nych dotyczących wydarzeń zbaw- czych. Kształtowanie postawy odpowie- dzialnego przygo- towania się	A.16. Męka i Śmierć Jezusa oraz ich rozu- mienie w świetle wiary. Chrystus otwiera bramy zbawienia sprawiedliwym zmarłym przed Jego przyjściem.	– wymienia czynniki wpływające na dobre przeżycie czasu Wielkiego Postu, – przytacza treści Pisma Świętego na temat męki i śmierci Jezusa oraz ich rozumienie w świetle wiary (A.16), – wymienia okoliczności wydarzeń Wielkiego Tygodnia (A.16.1), – objaśnia znaczenie tekstu biblijnego o kuszeniu Jezusa, – wyjaśnia istotę Wielkiego Postu

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		jako obszary praktycznego zastosowania multimedialnych z użyciem muzyki; – Religia jako obszar stosowania multimedialnych z użyciem muzyki; Historia muzyki – Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza związana z rozwojem chrześcijaństwa – <i>Chorał gregoriański</i> • powstanie • związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz) • formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, antyfona, msza, dramat liturgiczny (misterium) – Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (<i>Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie</i> i in.) – Twórcy muzyki sakralnej – Muzyka kościelna (msza i jej stałe części) – Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska Plastyka – Dziedzictwo narodowe i regionalne – Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy – Religia jako obszar zastosowania multimedialnych; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat; krytyczna ocena materiałów multimedialnych Historia sztuki – Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki – Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych – Sakralna funkcja dzieł sztuki – Ikonografia chrześcijańska Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę Wychowanie do życia w rodzinie – Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie
– wyraża wdzięczność za zbawczą Mękę i Śmierć Jezusa (A.16.a), – jest przekonany o wartości udziału w nabożeństwie Drogi Krzyżowej i Gorzkich Żali (A.16.b), – przyjmuje odpowiedzialność	Rozmowa z oceną aktywności podczas metody skojarzeń. Ocena odpowiedzi na pytania.	Język polski – Gatunki literackie – Literackie środki wyrazu artystycznego – Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury – Teksty literatury i kultury Filozofia – Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka – Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
		do dobrego prze- życia czasu Wiel- kiego Postu. Wdrażanie do przeżywania roku kościelnego w kontekście świadcstwa chrześcijańskiego.		i wielkopostnego nawrócenia, – wskazuje, kiedy rozpoczyna się i jak długo trwa Wielki Post, – stwierdza, że Wielki Post jest darem i zarazem wymaga od człowieka wysiłku nawrócenia, – omawia przebieg wydarzeń męki i śmierci Jezusa (A.16.1), – przedstawia wydarzenia od Śmier- ci krzyżowej Jezusa do Zmartwych- wstania (A.16.2), – wyjaśnia znaczenie słów: „zstąpił do piekieł”.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
za przygotowania się do dobrego przeżycia czasu Wielkiego Postu.		Język łaciński – Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki Muzyka – Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie) – Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia jako obszary praktycznego zastosowania multimedialnych z użyciem muzyki – Religia jako obszar stosowania multimedialnych z użyciem muzyki Historia muzyki – Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza związana z rozwojem chrześcijaństwa – <i>Chorał gregoriański</i> • powstanie • związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz) • formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, antyfona, msza, dramat liturgiczny (misterium) – Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (<i>Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie</i> i in.) – Twórcy muzyki sakralnej – Muzyka kościelna (msza i jej stałe części) – Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska Plastyka – Dziedzictwo narodowe i regionalne – Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy – Religia jako obszar zastosowania multimedialnych; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat; krytyczna ocena materiałów multimedialnych Historia sztuki – Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki – Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych – Sakralna funkcja dzieł sztuki – Ikonografia chrześcijańska Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę Wychowanie do życia w rodzinie – Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
58.	Kult Maryi Matki Bożej i Matki Kościoła	Ukazanie form kultu Matki Bożej. Zachęcenie do oddawania czci Maryi.	B.10. Maryja w liturgii i w pobożności ludowej. Maryja w polskiej tradycji katolickiej.	– definiuje, czym jest kult oddawany Maryi. – wymienia formy kultu Maryi w polskiej tradycji katolickiej (B.10), – przytacza teksty źródłowe, które świadczą o kulcie Matki Bożej, – definiuje macierzyńską rolę Maryi wobec Kościoła i każdego wierzącego (A.23.2), – omawia sposoby obecności Maryi w pobożności ludowej i polskiej tradycji katolickiej (B.10.1), – dowodzi potrzebę oddawania czci Maryi.

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
– dąży do świętości, kształtuje w sobie postawę miłości do Maryi i naśladuje Ją w drodze do nieba (A.23.b), – pielęgnuje tradycje związane z pobożnością maryjną (B.10.a), – włącza się w obchody uroczystości i świąt ku czci Maryi (B.10.b), – modli się do Matki Bożej (B.10.c), – pogłębia swoją więź z Matką Bożą (B.10.d).	Rozmowa z oceną aktywności. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Ocena odpowiedzi na pytania. Ocena wniosków uczniów.	Język polski – Gatunki literackie – Literackie środki wyrazu artystycznego – Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury – Teksty literatury i kultury Filozofia – Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka – Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych Język łaciński – Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki Muzyka – Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie) – Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia jako obszary praktycznego zastosowania multimedialnych z użyciem muzyki – Religia jako obszar stosowania multimedialnych z użyciem muzyki Historia muzyki – Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza związana z rozwojem chrześcijaństwa – <i>Chorał gregoriański</i> • powstanie • związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz) • formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, antyfona, msza, dramat liturgiczny (misterium) – Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (<i>Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie</i> i in.) – Twórcy muzyki sakralnej – Muzyka kościelna (msza i jej stałe części) – Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska Plastyka – Dziedzictwo narodowe i regionalne – Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy – Religia jako obszar zastosowania multimedialnych; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat; krytyczna ocena materiałów multimedialnych Historia sztuki – Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki – Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych – Sakralna funkcja dzieł sztuki – Ikonografia chrześcijańska

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
59.	Rola modlitwy w życiu chrześcijanina	Ukazanie wartości modlitwy jako daru przyjaźni człowieka z Bogiem. Kształtowanie postawy zaufania wobec Boga.	D.11 Rytm życia modlitewnego.	– podaje, czym jest modlitwa jako dar, – wskazuje sens rytmu życia modlitewnego (D.11), – wyjaśnia znaczenie przyjaźni w relacjach międzyosobowych, – objaśnia, że modlitwa jest szczególną relacją człowieka do Boga, – uzasadnia, dlaczego warto budować przyjaźń z Bogiem na modlitwie, – interpretuje biblijny nakaz trwania na modlitwie (D.11.1), – omawia rytm modlitwy w cyklu roku liturgicznego, tygodnia i dnia (D.11.2).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę Wychowanie do życia w rodzinie – Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie
– podejmuje codzienne obowiązki w duchu „nieustannej modlitwy” (D.11.a), – praktykuje każdy rodzaj modlitwy (D.11.b), – stara się być wytrwałym w modlitwie (D.11.c), – przyjmuje odpowiedzialność za kształtowanie swego życia na fundamencie modlitwy rozumianej jako więź przyjaźni człowieka z Bogiem.	Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Obserwacja uczniów w czasie pracy przy tworzeniu akrostychu.	Język polski – Gatunki literackie – Literackie środki wyrazu artystycznego – Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury – Teksty literatury i kultury Filozofia – Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka – Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych Język łaciński – Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki Muzyka – Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie) – Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia jako obszary praktycznego zastosowania multimedialnych z użyciem muzyki – Religia jako obszar stosowania multimedialnych z użyciem muzyki Historia muzyki – Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza związana z rozwojem chrześcijaństwa – <i>Chorał gregoriański</i> • powstanie • związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz) • formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, antyfona, msza, dramat liturgiczny (misterium) – Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (<i>Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie</i> i in.) – Twórcy muzyki sakralnej – Muzyka kościelna (msza i jej stałe części) – Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska Plastyka – Dziedzictwo narodowe i regionalne – Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy – Religia jako obszar zastosowania multimedialnych; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat;

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:
60.	Uroczystość Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa	Zapoznanie z historią i znaczeniem uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa. Ukazanie, że adoracja Najświętszego Sakramentu wpływa z wiary i miłości do Boga. Kształtowanie postawy uwielbienia Pana Jezusa Eucharystycznego.	B.4. Sakramenty ustanowione przez Chrystusa dla budowania Kościoła. Eucharystia zaproszeniem do osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem. Eucharystia jako źródło miłości chrześcijańskiej.	– przytacza wydarzenia związane z kultem Bożego Ciała, – podaje, że Eucharystia jest zaproszeniem do osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem (B.4), – podaje istotę Eucharystii jako źródła miłości chrześcijańskiej, – rozróżnia formę adoracji indywidualnej i publicznej Najświętszego Sakramentu, – objaśnia znaczenie przeżywania uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa, – wyjaśnia, czym jest adoracja i kult Eucharystii, – określa, kiedy ustanowiono w Kościele uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa, – wskazuje sposoby uwielbienia Pana Jezusa Eucharystycznego, – redaguje modlitwę dziękczynienia za obecność Boga w Eucharystii, – argumentuje uczestnictwo w liturgii jako pogłębianie osobistej relacji z Jezusem i Kościołem (B.4.2), – wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła (B.4.4).

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		krytyczna ocena materiałów multimedialnych Historia sztuki – Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki – Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych – Sakralna funkcja dzieł sztuki – Ikonografia chrześcijańska Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę Wychowanie do życia w rodzinie – Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie
– z szacunkiem przyjmuje sakramenty święte (B.4.a), – pogłębia relację z Panem Jezusem (B.4.b), – docenia wartość systematycznego udziału w niedzielnej i świątecznej Eucharystii (B.4.c), – planuje osobistą adorację Najświętszego Sakramentu, – ocenia swoje zaangażowanie w Eucharystię i procesję Bożego Ciała.	Opiniowanie pracy indywidualnej i zespołowej. Ocena analizy tekstów biblijnych. Wartościowanie wypowiedzi w pracy indywidualnej i zespołowej. Ocena współpracy uczniów podczas pracy w grupach. Ocena poprawności przedstawienia efektów pracy w grupach. Analiza pisemnych notatek. Powtórzenie wiadomości. Sprawdzian.	Język polski – Gatunki literackie – Literackie środki wyrazu artystycznego – Wartości duchowe, moralne i sacrum w tekstach literatury i kultury – Teksty literatury i kultury Filozofia – Znaczenie sporu o istnienie Boga i rolę religii w życiu człowieka – Kryteria rzetelnej dyskusji w sporach światopoglądowych Język łaciński – Znaczenie języka łacińskiego i kultury antycznej w różnych dziedzinach współczesnej kultury i nauki Muzyka – Muzykowanie formą autoekspresji (śpiew, gra na instrumentach, taniec, komponowanie) – Film, reklama, sztuka, rozrywka, edukacja, religia jako obszary praktycznego zastosowania multimedialnych z użyciem muzyki – Religia jako obszar stosowania multimedialnych z użyciem muzyki Historia muzyki – Kultura muzyczna wczesnego średniowiecza związana z rozwojem chrześcijaństwa – <i>Chorał gregoriański</i> • powstanie • związek z liturgią Kościoła rzymskiego (antyfonarz) • formy i gatunki z nim związane: hymn, psalm, antyfona, msza, dramat liturgiczny (misterium) – Zabytki polskiej i europejskiej muzyki średniowiecznej (<i>Bogurodzica, Gaude Mater Polonia, Chwała Tobie, Gospodzinie</i> i in.) – Twórcy muzyki sakralnej – Muzyka kościelna (msza i jej stałe części) – Współczesna muzyka religijna i chrześcijańska

Lp.	TEMAT	CELE KATECHETYCZNE	TREŚCI	WYMAGANIA UCZEŃ:

POSTAWY UCZEŃ:	DIAGNOZOWANIE OSIĄGNIĘĆ UCZNIÓW	KORELACJE Z EDUKACJĄ SZKOLNĄ
		Plastyka – Dziedzictwo narodowe i regionalne – Lokalni twórcy i ich dzieła; sztuka regionu; dzieła lub wydarzenia o charakterze religijnym istotne dla kultury lokalnej zabytki i dzieła architektury najbliższej okolicy – Religia jako obszar zastosowania multimedialnych; film, prezentacja lub cykl fotografii na określony temat; krytyczna ocena materiałów multimedialnych Historia sztuki – Religijne konteksty i uwarunkowania przemian w dziejach sztuki – Sceny religijne w dziełach sztuk plastycznych – Sakralna funkcja dzieł sztuki – Ikonografia chrześcijańska Geografia – Zróżnicowanie religijne ludności świata i Polski oraz wpływ religii na życie społeczne i gospodarkę Wychowanie do życia w rodzinie – Małżeństwo, rodzina, macierzyństwo, rodzicielstwo – konstytucyjnie chronione wartości związane z funkcjonowaniem jednostki w społeczeństwie

KRYTERIA OCENIANIA

**z katechezy w zakresie klasy III liceum i technikum
do programu nr AZ-3-01/10 oraz AZ-4-01/18
i podręcznika nr AZ-33-01/18-RA-24/22
„W poszukiwaniu miłości społecznej”
pod redakcją ks. Stanisława Łabendowicza**

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA
I. Dać odpowiedź (odpowiedzialność)		
– podaje, że prawo naturalne pochodzi od Boga, – wyjaśnia, że prawo naturalne jest podstawą Prawa Bożego, – podaje przykłady skutków niewłaściwego korzystania z wolności (C.2.5), – wyjaśnia pojęcia: „czyn moralny”, „czyn dobry”, „czyn zły”, – wskazuje na Jezusa jako tego, który wybiera zawsze dobro, – definiuje, czym jest sumienie, – określa, na czym polega formowanie sumienia, – wyjaśnia istotę grzechu pierwszych rodziców (A.12.1), – wskazuje na Jezusa Chrystusa jako Odkupiciela człowieka, – określa znaczenie sakramentu chrztu świętego, – definiuje pojęcie grzechu i różnic grzechy według przedmiotu i ciężaru (C.7.1), – wyjaśnia, na czym polega grzech przeciwko Duchowi Świętemu (C.8.1).	– definiuje prawo moralne i łaskę Bożą jako niezbędną pomoc do zbawienia (A.26.1), – układa modlitwę dziękczynną za miłość Boga do człowieka wyrażoną w prawie naturalnym i objawionym, – wyjaśnia rolę hierarchii wartości w życiu człowieka, – uzasadnia znaczenie wartości ogólnoludzkich, – uzasadnia, że czyny ludzkie podlegają ocenie moralnej (C.3.1), – uzasadnia potrzebą formacji sumienia (C.5.3), – analizuje, jak chrześcijanin formuje swoje sumienie, – analizuje postawę chrześcijanina o prawym sumieniu, – wymienia skutki grzechu pierwotnego, – wyjaśnia, czym jest Protoewangelia (A.12.3), – wymienia grzechy przeciwko Duchowi Świętemu.	– przytacza fragmenty Pisma Świętego zawierające Dekalog, – wymienia cechy prawa naturalnego. – definiuje chrześcijańską wizję wolności (C.2.1), – wyjaśnia relacje pomiędzy wolnością a odpowiedzialnością (C.2.2), – definiuje pojęcie: „wartość”, – określa specyfikę wartości chrześcijańskich, – uzasadnia potrzebę respektowania obiektywnych norm moralnych (C.3.3), – wymienia rodzaje sumienia (C.5.2), – wyjaśnia, z jakim działaniem związany jest dany rodzaj sumienia, – objaśnia rolę sumienia w życiu społecznym w świetle prawa Bożego, – wskazuje aspekty wychowania prawego sumienia, – poprawnie interpretuje biblijną historię grzechu pierwotnego (A.12.2).
II. „Nikt nie jest samotną wyspą”		
– przytacza, czym jest chrześcijańska wizja szczęścia, – definiuje, czym jest cnota, – podaje, kto pomaga człowiekowi rozwijać cnoty, – wymienia konsekwencje IV przykazania Bożego (C.13), – wskazuje, co powinno być celem dobrze sprawowanej władzy, – wyjaśnia, do czego zobowiązany jest człowiek względem wspólnoty, – odróżnia prawa od obowiązków, – wskazuje na obowiązki człowieka we wspólnocie, – nazywa Jezusa drogą i prawdą.	– podaje biblijne wzory posłuszeństwa (Abraham, Maryja), przykłady Świętych (C.1), – wymienia cnoty Boskie i kardynalne (C.6.), – przytacza obowiązki chrześcijanina wobec przełożonych i państwa, – interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), – wyjaśnia, dlaczego sprawowanie władzy wiąże się z odpowiedzialnością, – definiuje pojęcie: „osoba”, – wyjaśnia, czym jest katolicka nauka społeczna (C.16.2), – przytacza zasadę dotyczącą poszanowania osoby ludzkiej, – podaje prawa, które powinny być szanowane we wspólnocie ludzkiej,	– identyfikuje boskie pochodzenie pragnienia szczęścia, – objaśnia, co oznacza życie według Ducha, – analizuje związki pomiędzy cnotami Boskimi a kardynalnymi (C.6.2), – uzasadnia potrzebę zaangażowania człowieka w rozwijanie cnot, – omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), – charakteryzuje naukę społeczną Pana Jezusa (C.16.1), – wymienia trzy podstawowe grupy praw społecznych, – wyjaśnia, czego dotyczą prawa, które powinny być szanowane we wspólnocie

OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– wymienia i definiuje formy prawa moralnego (naturalne, objawione, prawa cywilne i kościelne) (A.26.2), – określa pojęcia: „wolność”, „odpowiedzialność”, – opisuje zagrożenia związane z negacją prawdy objawionej (C.2.4), – dowodzi, że Jezus jest drogą do wyzwolenia z grzechu, – objaśnia znaczenie krzewienia wartości zbawczych wśród ludzi, – podaje kryteria oceny moralnej czynów ludzkich (przedmiotu, celu, okoliczności) (C.3), – wskazuje i opisuje skutki odrzucenia obiektywnych norm moralnych (C.3.4), – wymienia uniwersalne zasady formacji sumienia (c.5.4), – podaje znaczenie tytułów mesjańskich (A.12.5).	– uzasadnia wartość niezależnej od podmiotu prawdy obiektywnej w życiu osoby i społeczności (C.2.3), – objaśnia związki pomiędzy walką z grzechem a umacnianiem wolności, – charakteryzuje kryteria oceny moralnej czynu ludzkiego (C.3.2), – podaje pojęcie sumienia zgodnie z <i>Katechizmem Kościoła Katolickiego</i> (C.5.1), – omawia działanie Boga ukierunkowane na ocalenie człowieka (A.12.4).
– charakteryzuje posłuszeństwo na wzór postaci biblijnych (C.1.1), – hierarchizuje cnoty i wskazuje praktyczne możliwości ich nabywania (C.6.3), – wyjaśnia rolę łaski Bożej w kształtowaniu cnót i charakteru człowieka, – definiuje pojęcie władzy w kontekście orędzia Ewangelii, – omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6), – definiuje pojęcia: „szowinizm”, „antysemityzm”, „ksenofobia”, „rasizm”, – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), – uzasadnia potrzebę stosowania prawa miłości we wspólnocie ludzkiej, – dowodzi słuszności praw społecznych, – uzasadnia wartość posłuszeństwa Bogu (C.1.2), – wymienia Osiem Błogosławieństw. – uzasadnia obowiązek dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3).	– wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia (materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm) (C.1.3), – objaśnia personalistyczną koncepcję osoby ludzkiej, – wskazuje we współczesnej kulturze zafałszowane wizje szczęścia (materialistyczny konsumpcjonizm, hedonizm) (C.1.3), – objaśnia fakt dopełnienia przez błogosławieństwa przykazań Bożych.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA
	– przytacza biblijne wzory posłuszeństwa (Abraham, Maryja), przykłady Świętych (C.1), – wyjaśnia, co może uczynić, aby bezgranicznie zaufać Jezusowi.	ludzkiej, – podaje, czym jest chrześcijańska wizja szczęścia, – przytacza świadectwo chrześcijańskiego życia jako warunek głoszenia Ewangelii (F.1), – wyjaśnia znaczenie Ośmiu Błogosławieństw.
III. Kościół to ...		
– definiuje, czym jest paruzja, – definiuje, kim jest Duch Święty, – wyjaśnia znaczenie Zesłania Ducha Świętego, – definiuje, czym jest Kościół (A.20.1), – objaśnia, jak chrześcijanin może angażować się w życie wspólnoty parafialnej, – zna przykazania kościelne (A.27), – podaje miejsce celebracji liturgii Kościoła, – wyjaśnia, kto, jak, kiedy i gdzie celebrować liturgię (B.2.1), – nazywa niedzielę czasem świętowania z Panem Bogiem i rodziną, – wymienia III przykazanie Boże (C.12), – omawia prawidłowe sposoby przeżywania niedzieli (C.12.4), – wymienia formy pobożności ludowej (B.8.2), – wymienia treść <i>Modlitwy Pańskiej</i>, – definiuje, czym jest Kościół, – wyjaśnia, czym są charyzmaty w Kościele (E.10).	– wyjaśnia obecność Ducha Świętego w dziejach Kościoła, – wylicza przymioty Kościoła (A.22.1.), – wymienia zadania papieża, hierarchii Kościoła, osób konsekrowanych oraz świeckich we wspólnocie Kościoła – objaśnia, czym charakteryzuje się Kościół jako wspólnota, – wymienia przykazania kościelne (A.27.1), – wyjaśnia znaczenie słowa: „liturgia”, – podaje układ roku liturgicznego (B.3.1), – wymienia najważniejsze uroczystości i święta kościelne (B.3.2), – uzasadnia wyjątkowy charakter niedzieli dla chrześcijan (C.12.3), – definiuje, czym są sakramentalia, – stwierdza, w jaki sposób należy odnosić się do rzeczy pobłogosławionych, – identyfikuje posłuszeństwo Maryi względem planów Boga (A.14), – podaje, że <i>Modlitwa Pańska</i> jest wzorem modlitwy chrześcijańskiej (D.14), – podaje źródło charyzmatów.	– prezentuje naukę Kościoła o końcu świata i sądzie ostatecznym (A.18.2), – podaje określenia i symbole Trzeciej Osoby Trójcy Świętej (A.19), – wymienia etapy powstania Kościoła, – wyjaśnia specyfikę powołań, zadań i funkcji w Kościele, a także wynikającej z niej odpowiedzialności (A.22.2.), – wnioskuję, że treść przykazania kościelnych wypływa z nauczania Pisma Świętego, – wskazuje na rolę przykazania kościelnych w pogłębianiu życia chrześcijańskiego, – opowiada, jak Święta Rodzina, Pan Jezus i pierwsi chrześcijanie przestrzegali nakazów liturgicznych, – podaje biblijne uzasadnienie świętowania niedzieli, – omawia stosunek Jezusa do szabatu (C.12.2), – podaje charakterystyczne cechy sakramentaliów (B.8), – wymienia rodzaje sakramentaliów, – wyjaśnia, w jakim celu ustanowiono sakramentalia, – opowiada historię Maryi (A.14.1), – wymienia cechy modlitwy chrześcijańskiej (D.14.2), – prezentuje znaczenie <i>Modlitwy Pańskiej</i>, – wymienia instytucje składające się na Kościół lokalny, – wskazuje na rolę i pomoc Kościoła w kształtowaniu odpowiedzialnych postaw,

OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– poprawnie wyjaśnia znaczenie wstąpienia Jezusa do nieba i Jego jednoczesne pozostanie ze swoim Kościołem (A.18.1), – przytacza działanie Ducha Świętego w historii zbawienia i w Kościele (A.19). – prezentuje naukę Kościoła o symbolach i określeniach Ducha Świętego, – przytacza wydarzenia związane z powołaniem przez Boga Ludu Bożego, – wylicza cechy Ludu Bożego (kapłański, prorocki, królewski) (A.21.1), – uzasadnia wartość przykazań kościelnych dla wspólnoty (A.27.2), – dowodzi, że chrześcijanin powinien kształtować swoje życie zgodnie z nauczaniem Kościoła, – wymienia sposób celebracji liturgii Kościoła (B.2), – wyjaśnia, jaką rolę pełni Triduum Paschalne w roku liturgicznym, – omawia istotę sakramentaliów i wymienia ich cechy charakterystyczne (B.8.1), – wyjaśnia rolę Maryi w życiu Kościoła, świata i chrześcijanina (A.14.1), – wskazuje okoliczności przekazania <i>Modlitwy Pańskiej</i> (D.14.1), – ukazuje związek <i>Modlitwy Pańskiej</i> z jednością Ludu Bożego (D.14.5), – określa, w jaki sposób przyczynia się do rozwoju wiary we własnym środowisku, – wskazuje na związek między charyzmatem i urzędem w Kościele (E.10.2).	– wyjaśnia obecność Jezusa Chrystusa po prawicy Ojca i w swoim Kościele (A.18), – opisuje imię, określenia i symbole Ducha Świętego (A.19.1), – rozpoznaje w tekstach biblijnych, w historii Kościoła i w znakach czasu działanie Ducha Świętego (A.19.2), – charakteryzuje poszczególne etapy przygotowania i istnienia Kościoła (zapowiedziany, przygotowany, ustanowiony, ukazany i wypełniony) (A.20.2), – omawia cechy Ludu Bożego, – wymienia obecnie używane w Kościele tradycje liturgiczne (B.2.2), – omawia istotę roku liturgicznego jako rozwinięcia różnych aspektów jedyne go Misterium Paschalnego (B.3.1), – wymienia zasady religijne obchodzenia szabat u przez Żydów (C.12.1), – wymienia i omawia cztery dogmaty maryjne (A.14.2), – omawia strukturę <i>Modlitwy Pańskiej</i> i jej siedem prośb (D.14.3), – wyjaśnia znaczenie poszczególnych struktur Kościoła lokalnego, – uzasadnia potrzebę rozwoju wiary we własnym środowisku, – wymienia kryteria rozeznawania darów charyzmatycznych.

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA
		– wymienia charyzmaty (E.10.1), – wyjaśnia specyfikę charyzmatów (E.10.1), – wskazuje rolę charyzmatów w Kościele.
IV. „A bliźniego swego jak siebie samego”		
– wymienia IV przykazanie Boże i jego konsekwencje (C.13), – określa wyższość prawa Bożego nad prawem stanowionym, – wymienia V przykazanie Boże i jego konsekwencje (C.14), – identyfikuje V przykazanie Boże z poszanowaniem godności i życia człowieka, – przytacza VI i IX przykazanie Boże jako stojące na straży powołania mężczyzny i kobiety oraz realizacji ich miłości małżeńskiej, wierności, płodności (C.15), – nazywa dziecko darem od Boga, – podaje wykroczenia przeciwko małżeństwu, – podaje treść VII przykazania Bożego (C.16), – wymienia rodzaje własności (C.16.4), – definiuje pojęcia: „własność prywatna”, „własność wspólna”, – wylicza wykroczenia przeciwko siódmemu przykazaniu, – wyjaśnia, na czym polega przestrzeganie VII przykazania Bożego, – przytacza treść VIII przykazania Bożego (C.17), – podaje wykroczenia przeciw VIII przykazaniu Bożemu.	– podaje obowiązki chrześcijanina wobec rodziców, przełożonych i państwa, – wymienia obowiązki dzieci wobec rodziców oraz rodziców wobec dzieci, wiążąc je z czcią, jaka należy się samemu Bogu (C.13.3), – omawia obowiązki chrześcijanina wobec państwa (C.13.6), – wylicza grzechy przeciwko życiu, – wymienia sposoby poszanowania życia i godności człowieka (zdrowie, badania naukowe, integralność cielesna) (C.14.4), – identyfikuje VI przykazanie Boże z drogą do realizacji powołania do czystości, – definiuje pojęcia: „wierność”, „czysta miłość”, „wstyd”, „wstydlliwość” (C.15.2), – wyjaśnia, że dziecko jest darem Boga i owocem miłości rodziców (C.15.10), – wyjaśnia sens pracy ludzkiej (C.16.7), – podaje definicję pojęć: „prawda”, „krzywoprzysięstwo” (C.17.1).	– analizuje zadania rodziny w Bożym planie stworzenia (C.13.2), – omawia obowiązki chrześcijanina wobec władzy państwowej i przełożonych (C.13.4), – interpretuje stosunek Jezusa do władzy (C.13.5), – podaje działania związane z obroną pokoju, – uzasadnia potrzebę głoszenia wartości życia (C.14.3), – przytacza stanowisko Kościoła wobec ideologii <i>gender</i>, – podaje przykłady osób oraz świętych kierujących się miłością (C.15.3), – wskazuje związek między seksualnością a godnością ludzką (C.15.4), – podaje przykłady pracy nad czystością serca (C.15.9), – podaje, czym jest wartość pracy człowieka, – omawia i ocenia różne sposoby pozyskiwania dóbr (C.16.8), – określa sposoby kształtowania postawy uczciwości, – wymienia świętych, którzy życiem dali świadectwo prawdzie, – przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5).
V. Wyobraźnia miłosierdzia		
– definiuje miłosierdzie jako przymiot i dar Boga (A.25), – definiuje pojęcia: „miłosierdzie” i „wyobraźnia miłosierdzia” (A.25.1), – podaje skutki grzechu pierworodnego, – wskazuje, kto jest przedmiotem	– nazywa Miłosierdzie przymiotem i darem Boga (A.25), – wymienia formy kultu Bożego Miłosierdzia (A.25.4), – wyjaśnia, jakie działania należy podjąć na rzecz potrzebujących, – przytacza plan Boga	– dowodzi, że człowiek potrzebuje Bożego Miłosierdzia, – wymienia rodzaje działań podejmowanych jako odpowiedź na Boże Miłosierdzie, – wyjaśnia, na czym polega sprawiedliwość w życiu

OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– definiuje pojęcia: „miłość”, „wdzięczność”, „szacunek” w kontekście IV przykazania Bożego (C.13.1), – uzasadnia wyższość prawa Bożego nad stanowionym (C.13.7), – uzasadnia, że Bóg jest Panem życia (C.14.1), – wyjaśnia, że życie ludzkie jest święte (C.14.2), – wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6), – wymienia i omawia wykroczenia przeciwko V przykazaniu Bożemu (zabójstwo zamierzone, aborcja, eutanazja, samobójstwo) (C.14.10), – opisuje istotę miłości małżeńskiej i jej cechy (C.15.1), – opisuje grzechy przeciw VI i IX przykazaniu (nie-rząd, prostytutka, gwałt) (C.15.11), – omawia sposoby właściwego korzystania z dóbr ziemskich, wskazując na granice uprawnionej autonomii rzeczywistości ziemskich (C.16.3), – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), – streszcza naukę Jezusa na temat przysięgania (C.17.2).	– przedstawia i uzasadnia naukę Kościoła nt. <i>in vitro</i> (C.14.5), – wylicza zagrożenia życia i przypadki uprawnionej obrony (C.14.6), – podaje przykłady zaangażowania w obronę życia, wartości w życiu człowieka i społeczeństwa (C.14.7), – podaje argumenty odnoszące się do kary śmierci (C.14.11), – przedstawia sens ludzkiej płciowości (C.15.7), – wyjaśnia, jak troszczyć się o czystość w miłości (C.15.8), – wymienia działania podejmowane w trosce o: potrzebujących, uchodźców, walką z głodem na świecie, – podaje przykłady akcji społecznych zwalczających ubóstwo i głód (C.16.9), – rozróżnia interpretację VIII przykazania Bożego w Starym Testamencie od interpretacji w Nowym Testamencie (C.17.3), – podaje przykłady osób, które oddały życie za prawdę (C.17.4).
– przytacza teksty z Pisma Świętego mówiące o Bogu Miłosiernym, – podaje przykłady świętych świadków Bożego Miłosierdzia (A.25.5), – przytacza teksty biblijne dotyczące sprawiedliwości, – wymienia organizacje kościelne wspierające potrzebujących,	– wyjaśnia relację między miłosierdziem a sprawiedliwością Boga (A.25.2), – odnosi prawdę o wszechmocy Boga do prawdy o ludzkiej wolności i jej konsekwencjach (A.7.3), – podaje działania podejmowane w trosce o potrzebujących, uchodźców (A.25).

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA
szczegółnej troski Kościoła.	względem człowieka, – wymienia konsekwencje grzechu śmiertelnego, – charakteryzuje, w czym powinno się przejawiać nawrócenie człowieka, – objaśnia, jaką postawę powinniśmy przyjąć wobec bliźniego cierpiącego niedostatek.	człowieka, – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10).
VI. Zaangażowanie Kościoła w problemy świata		
– wyjaśnia, czym jest dobro wspólne (E.12.1), – używa poprawnie terminów: „niewolnictwo”, „niesprawiedliwość społeczna”, – charakteryzuje uczestnictwo chrześcijanina w życiu społecznym (E.11.1), – objaśnia, jak właściwie korzystać ze sztuki i mediów, – wymienia współczesne zagrożenia życia ludzkiego, – definiuje pojęcia: „grzech”, „przebaczenie” (C.7.1), – wskazuje, że Bóg ustanowił władzę, – wyjaśnia, na czym polega patriotyzm (E.7.4), – definiuje, kim jest papież, – wymienia sposoby zaangażowania świeckich w życie Kościoła, – wyjaśnia, na czym polega świadectwo chrześcijańskiego życia (F.1.1), – nazywa, czym jest męczeństwo, – stwierdza, że w wyznawaniu wiary istotna jest postawa odwagi i męstwa, – wymienia, jakimi cechami powinien odznaczać się uczeń Chrystusa.	– definiuje zasady: pomocniczości i solidarności (E.12.3), – wyjaśnia, do czego zobowiązane są władze polityczne, – podaje, że VII i X przykazanie Boże odnosi się do poszanowania dóbr drugiego człowieka: własności prywatnej i wspólnej, sprawiedliwości i solidarności społecznej, wartości pracy człowieka i troski o potrzebujących (C.16), – wyjaśnia rolę sztuki sakralnej i mediów w życiu społecznym i religijnym, – uzasadnia potrzebę zaangażowania się w sprawy społeczne w duchu Ewangelii (C.16.10), – objaśnia, czym jest miłość Boga do człowieka, – wyjaśnia cel działalności charytatywnej Kościoła, – stwierdza potrzebę pomocy i wzajemnego dialogu między Kościołem a państwem, – wyjaśnia pojęcia: „Sobór”, „Państwo Kościelne”, „Watykan”, – proponuje, w jaki sposób może zaangażować się w odnowę Kościoła w świecie, – charakteryzuje znaczenie uczestnictwa chrześcijanina w życiu narodu, – wyjaśnia, że świadectwo jest podstawowym sposobem głoszenia Ewangelii (F.1.2), – przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5), – podaje, że świadectwo chrześcijańskiego jest życia warunkiem głoszenia Ewangelii (F.1), – uzasadnia obowiązek dawania	– wylicza zasady Katolickiej Nauki Społecznej, – wymienia skutki braku poszanowania dobra wspólnego w życiu społecznym (E.12.4), – wymienia, jakie obowiązki ma państwo wobec obywatela w sferze zarobkowej, – wskazuje, że praca łączy się ze wspólnotowym charakterem powołania osoby ludzkiej (E.11), – przedstawia destrukcyjne działanie kłamstwa (C.17.5), – przytacza stanowisko Jezusa wobec władzy, – uzasadnia, dlaczego Kościół poddaje ocenie moralnej postępowanie władzy, – wyjaśnia, kiedy biskupom, jako następcom Apostołów, przysługuje nieomyślność, – podaje, że miłość Ojczyzny wyrasta z Dekalogu, – wyjaśnia, dlaczego patriotyzm jest obowiązkiem moralnym każdego chrześcijanina, – podaje, że świadectwo chrześcijańskiego życia jest warunkiem głoszenia Ewangelii. (F.1), – streszcza słowa Chrystusa o prześladowaniach Kościoła, – wskazuje na kardynała Stefana Wyszyńskiego jako wychowawcę i męża stanu, – uzasadnia obowiązek

OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– przytacza działania w walce z głodem na świecie (A.25).	
– objaśnia działania pierwszych chrześcijan na rzecz dobra wspólnego, – definiuje pojęcie: „praca” w świetle nauczania Kościoła, – wyjaśnia, jakie wartości niesie praca, – wnioskuję, jakie zadania wypływają z obowiązku pracy, – wyjaśnia sens pracy ludzkiej (C.16.7), – charakteryzuje podstawowe techniki i postawy obrony przed manipulacją, – uzasadnia potrzebę okazywania miłości ludziom, którzy się zagubili, – opisuje naturę grzechu jako nieposłuszeństwo człowieka wobec Boga (C.7.2), – podaje, kim jest człowiek w świetle tajemnicy Objawienia, – uzasadnia, że historia Kościoła jest świadectwem prowadzenia ludzi do zbawienia, – podaje treść <i>Modlitwy do św. Michała Archanioła</i>, – opowiada historię powstania <i>Modlitwy do św. Michała Archanioła</i>, – wymienia przedstawicieli Kościoła w czasach zaborów oraz okresu międzywojennego, – wymienia dokumenty Soboru Watykańskiego II, – objaśnia hasło soborowe: „Aggiornamento”, – stwierdza, że dzięki nauczaniu soborowemu może lepiej pełnić posłannictwo Chrystusa i Kościoła, – określa, z jakich dokumentów Kościoła oraz nauczania papieży może korzystać, aby rozwijać swoją wiarę, – wymienia najważniejsze wydarzenia z życia kardynała Stefana Wyszyńskiego, – charakteryzuje rolę kardynała Stefana Wyszyńskiego jako budowniczego i obrońcy Kościoła.	– definiuje działalność polityczno-społeczną jako dążenie do dobra wspólnego (E.12.2), – omawia i ocenia różne sposoby pozyskiwania dóbr (C.16.8), – przytacza przykłady wkładu Kościoła w Polsce w rozwój: nauki, szkolnictwa, wychowania i opieki społecznej (E.6), – wyjaśnia, jaką rolę pełni Kościół w życiu społecznym narodu, – wymienia osiągnięcia Soboru Watykańskiego I (E.5.1), – podaje datę zwołania Soboru Watykańskiego I, – przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas Soboru Watykańskiego I (E.5.1), – przytacza historię powstania Katolickiej Nauki Społecznej (E.4), – określa wyzwania społeczne w Europie XIX wieku i udzieloną na nie odpowiedź Kościoła (E.4.4), – przytacza najważniejsze fakty z życia i działalności papieża Leona XIII i streszcza jego nauczanie (E.5.3), – przytacza działania Kościoła w Polsce wobec wyzwania czasów rozbiorów, – charakteryzuje postacie Kościoła z czasów zaborów oraz okresu międzywojennego, – charakteryzuje przebieg Soboru Watykańskiego II, – określa wkład papieża Jana XXIII i Pawła VI w dzieło soborowe, – przedstawia rozwój nauczania Kościoła podczas II Soboru Watykańskiego (E.5.1), – przytacza najważniejsze fakty z życia i działalności posoborowych papieży i streszcza ich nauczanie (E.5.3), – podaje fakty i postacie z historii Kościoła w Polsce w XX wieku (E.7), – określa sytuację społeczno-polityczną w Polsce po II wojnie światowej, – podaje przykład świadectwa życia w prawdzie: znani ludzie i święci (C.17), – podaje przykłady osób, które oddały życie

OCENA DOPUSZCZAJĄCA	OCENA DOSTATECZNA	OCENA DOBRA
	świadczenia przez uczniów Chrystusa (F.1.3).	dawania świadectwa przez uczniów Chrystusa (F.1.3), – wyjaśnia, na czym polega świadectwo chrześcijańskiego życia (F.1.1), – wyjaśnia, że świadectwo jest podstawowym sposobem głoszenia Ewangelii (F.1.2).
VII. „Wielbi dusza moja Pana” (Łk 1,46)		
– definiuje termin: „Adwent”, – podaje, że Bóg stał się człowiekiem (A.13), – wskazuje, że Jezus jest prawdziwym Bogiem i prawdziwym człowiekiem (A.13), – wyjaśnia istotę Wielkiego Postu i wielkopostnego nawrócenia, – wskazuje, kiedy rozpoczyna się i jak długo trwa Wielki Post, – definiuje, czym jest kult oddawany Maryi, – objaśnia, że modlitwa jest szczególną relacją człowieka do Boga, – przytacza wydarzenia związane z kultem Bożego Ciała, – wyjaśnia, czym jest adoracja i kult Eucharystii.	– wyjaśnia znaczenie Adwentu, – wyjaśnia, od czego zależy owocne przeżycie Bożego Narodzenia, – wymienia czynniki wpływające na dobre przeżycie czasu Wielkiego Postu, – wymienia formy kultu Maryi w polskiej tradycji katolickiej (B.10), – podaje, że Eucharystia jest zaproszeniem do osobistego spotkania z Jezusem Chrystusem (B.4), – podaje istotę Eucharystii jako źródła miłości chrześcijańskiej, – wskazuje sposoby uwielbienia Pana Jezusa Eucharystycznego.	– podaje istotne treści liturgii okresu Adwentu (B.3). – omawia istotę okresu Adwentu (B.3.1), – przytacza treści ukazujące prawdę o Bożym Narodzeniu (A.15), – wskazuje wypełnienie zapowiedzi Starego Testamentu w Jezusie Chrystusie (A.13.1), – dowodzi potrzebę oddawania czci Maryi, – wskazuje sens rytmu życia modlitewnego (D.11), – uzasadnia, dlaczego warto budować przyjaźń z Bogiem na modlitwie, – objaśnia znaczenie przeżywania uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa.

OCENA BARDZO DOBRA	OCENA CELUJĄCA
– przytacza działania w walce z głodem na świecie (A.25).	za prawdę (C.17.4).
– wskazuje wartości wynikające z postawy czuwania w oczekiwaniu na przyjście Mesjasza, – wymienia motywy przyjścia Boga na ziemię (A.13.2), – wymienia okoliczności wydarzeń Wielkiego Tygodnia (A.16.1), – objaśnia znaczenie tekstu biblijnego o kuszeniu Jezusa, – omawia przebieg wydarzeń męki i śmierci Jezusa (A.16.1), – przedstawia wydarzenia od Śmierci krzyżowej Jezusa do Zmartwychwstania (A.16.2), – definiuje macierzyńską rolę Maryi wobec Kościoła i każdego wierzącego (A.23.2), – interpretuje biblijny nakaz trwania na modlitwie (D.11.1), – argumentuje uczestnictwo w liturgii jako pogłębianie osobistej relacji z Jezusem i Kościołem (B.4.2).	– omawia wydarzenia związane z Bożym Narodzeniem i ich kontekst (A.15.1), – przytacza treści Pisma Świętego na temat męki i śmierci Jezusa oraz ich rozumienie w świetle wiary (A.16), – wyjaśnia znaczenie słów: „zstąpił do piekieł”, – omawia sposoby obecności Maryi w pobożności ludowej i polskiej tradycji katolickiej (B.10.1), – omawia rytm modlitwy w cyklu roku liturgicznego, tygodnia i dnia (D.11.2), – określa, kiedy ustanowiono w Kościele uroczystości Najświętszego Ciała i Krwi Pana Jezusa, – wyjaśnia, że Eucharystia jest źródłem i szczytem życia Kościoła (B.4.4).